

NAISPOLIISIKYSYMYS ENNEN 1930-LUKUA

Keskustelu Suomen Poliisilehdessä

Milja Parkkinen

12/2020

Tiivistelmä

Tekijä(t)	Tutkinto
Milja Parkkinen	Poliisi (AMK)
Julkaisun nimi	Julkisuusaste
Naispoliisikysymys ennen 1930-lukua – keskustelu Suomen Poliisilehdessä	Julkinen
Ohjaaja	Opinnäytetyön muoto
Antti Jääskeläinen/Pauliina Potila	Tutkimuksellinen
Tiivistelmä	
<p>Opinnäytetyöni tarkoitus on esitellä poliisin omassa ammattilehdessä, Suomen Poliisilehdessä, käytyä keskustelua naispoliisikysymyksestä ennen vuotta 1930. Tähän aiheeseen parhaaksi tutkimusmenetelmäksi muodostui laadullinen sisällönanalyysi. Opinnäytetyö on tarkoitettu heille, jotka ovat kiinnostuneet poliisin historiasta sekä naispuolisten poliisien saattamisesta osaksi poliisiorganisaatiota. Tavoitteena on ollut luoda yleinen käsitys siitä, miten aiheesta on keskusteltu poliisin omassa ammattilehdessä ja minkälaisia asioita naispoliisikysymykseen on liittynyt.</p> <p>Opinnäytetyössä käsittelen aluksi naispoliisikysymystä hyvin yleisellä tasolla sekä tuon esille sellaisia seikkoja, jotka ovat vaikuttaneet osaltaan naispoliisikysymyksen muotoutumiseen. Tämän jälkeen käyn läpi kirjoituksia Suomen Poliisilehdessä 1900-luvun alussa ja pyrin pitämään ne mahdollisimman eheinä ja muuttumattomina. Kirjoituksen muodosta riippuen osa on esitelty opinnäytetyössäni täysin alkuperäisessä muodossaan. Tämän jälkeen pyrin lyhyesti esittelemään muissa lehdissä kyseisenä aikana käytyä keskustelua naispoliisikysymyksestä ja tällä tavoin luomaan objektiivista kuvaa käydystä keskustelusta.</p> <p>Toivon, että lukijalle välittyy selkeä kuva naispoliisikysymyksestä ja erityisesti siitä käydystä keskustelusta.</p>	
Sivumäärä	Tarkastuskuukausi ja -vuosi
58	12/2020
Avainsanat	
Suomen Poliisilehti, naispoliisi, hoitajat, historia, siveyskaitsija	

SISÄLLYS

1. JOHDANTO	2
1.1 Opinnäytetyön aihe ja tarkoitus.....	2
1.2 Tutkimusmenetelmä ja tavoitteet	3
1.3 Tutkimuskysymykset.....	4
1.4 Lähdemateriaali ja tiedonhankinta	5
2. TEORIAOSUUS.....	6
2.1 Alkuvaihe ja siveyskaitsijat.....	6
2.2 Naispoliisin tehtävät alkuvaiheessa.....	8
2.3 Naispoliisiasian edistäminen	9
2.4 Naispoliisikurssit	9
2.5 Suomen naispoliisit – vai hoitajattaret?.....	11
2.6 Yhteenveto naispoliisien historiasta 1900-luvun alusta	12
2.7 Katsaus nykypäivään.....	13
2.8 Nykyisen lainsäädännön soveltaminen.....	15
4. KESKUSTELU SUOMEN POLIISILEHDESSÄ	17
4.1 Suomen Poliisilehti.....	17
4.2 Yksittäisten kirjoitusten esittely	18
5. NAISPOLIISIASIA MUISSA LEHDISSÄ	35
6. ANALYYSI.....	42
6.1 Työn yhteenveto	42
6.2 Tiedonhankinta- ja analyysimenetelmät.....	43
6.3 Analyysi.....	44
6.4 Aineiston arviointi	45
7. JOHTOPÄÄTÖKSET	47
7.1 Tutkimustulokset.....	47
7.2 Tutkimustulosten luotettavuus	50
8. POHDINTA	52
8.2 Eettisyys	53
8.3 Jatkotutkimukset.....	54
9. LÄHTEET	55

1. JOHDANTO

1.1 Opinnäytetyön aihe ja tarkoitus

Opinnäytetyöni aihe on naispoliiseista käyty keskustelu poliisin omassa ammattilehdessä eli Suomen Poliisilehdessä ennen 1930-lukua. Käsittelen opinnäytetyössäni kuitenkin myös taustalla olevia tekijöitä ja niitä muutoksia ja tapahtumia, jotka ovat ylipäättään herättäneet keskustelua naispoliisien asemasta sekä työtehtävistä.

Päädyin valitsemaan aiheeseen, koska olen henkilökohtaisesti kiinnostunut poliisin historiasta sekä siitä, miten naispoliisikysymys on näyttäytynyt 1900-luvun alussa. Historian tutkiminen ja ymmärtäminen on oleellista, kun ajatellaan tulevaisuuden suuntia ja suhtautumista poliisin työhön laajasti ja monipuolisesti. Aiheeni ei kuitenkaan ole sellainen, että se olisi välttämätön naispoliisiasiaista keskustelun jatkumiselle tulevaisuudessa. Tärkeämpää on ymmärtää, miten keskustelua on käyty, miten se on näkynyt ja mitä siitä voi oppia.

Historiaan perehtyminen auttaa lisäksi ymmärtämään niitä ongelmia ja haasteita, joita nykypäivänä kohdataan. Toisaalta täytyy muistaa myös se, minkä takia jokin asia on nyt paremmin kuin ennen. Aina ei siis ole kyse negatiivisista asioista. Vaikka kyse on tässä tapauksessa naispoliisiasiaan viittaavasta historiasta, voidaan kuitenkin yleistää, että oman ammatin historiaan tutustuminen vahvistaa omaa ammatti-identiteettiä – oli kyseessä sitten mies tai nainen.

Tarkoitukseni on tuoda esille niitä ajatuksia, käsityksiä ja näkökulmia, joita keskustelu naispoliiseista on herättänyt ennen 1930-lukua. Aiheesta käydyn keskustelun lisäksi pyrin tuomaan esille niitä seikkoja, jotka ovat naispoliisiasian taustalla. Uskon, että minun ja lukijan on helpompi ymmärtää poliisin omassa ammattilehdessä esille tuotuja ajatuksia, kun olemme perillä myös yhteiskunnassa ja maailmalla samaan aikaan tapahtuneiden asioiden vaikutuksesta.

Teoriaosuudessa esittelen tietopohjaa, johon olen aiheeseen perehtyessäni tutustunut. Kun käsittelen poliisin ammattilehdissä julkaistuja kirjoituksia, pyrin pääsääntöisesti referoimaan ja esittelemään näitä kirjoituksia. Varsinaista pohdintaa ja arviointia teen myöhemmin omassa osiossaan. Toisinaan analysoimissani teksteissä on kirjoitusvirheitä taikka ne on kirjoitettu tyylillä, joka ei sovellu nykyiseen tieteellisen kirjoittamisen malliin. Olen kuitenkin osittain tuonut tekstin esille sen alkuperäisessä muodossa.

Naispoliiseista käydään keskustelua vielä tänäkin päivänä, ja hyvä niin. Aiheesta on olemassa niin monta mielipidettä, kun on ihmistäkin. Toisaalta aihe voi myös herättää tunteita ja mielipiteitä lukijoissa, oli sitten ”asian puolesta tai vastaan”. Pyrin analysoimaan aineistoa objektiivisesti, kun esittelen naispoliisiasiasta käytyjä keskusteluja Suomen Poliisilehdessä. Opinnäytetyöni tarkoituksena ei ole ottaa kantaa esimerkiksi nykyiseen tilanteeseen naispoliisien osalta tai muuten pyrkiä vaikuttamaan ihmisten näkemyksiin asiasta. Tarkoitukseni on enemmänkin tuoda esille niitä asioita, jotka ovat omalta osaltaan vaikuttaneet mahdollisesti tulevaisuuteen ja nykyisyyteen.

Opinnäytetyöni pohjautuu jo kirjoitettuun aineistoon ja eri asemassa olevien henkilöiden välisiin keskusteluihin. Jokaisen tulee ymmärtää lähdekriittisyys opinnäytetyötä lukiessa, koska siinä käsitellään ihmisten ajatuksia. Näin ollen ei voida sanoa, että jokin asia olisi oikein ja jokin väärin eikä kirjoituksen oikeutta ja totuudenmukaisuutta pysty täysin arvioimaan.

1.2 Tutkimusmenetelmä ja tavoitteet

Opinnäytetyöni tutkimusote on laadullinen ja tutkimusmenetelmä on sisällönanalyysi. Sisällönanalyysi on alkuperäiseltä luonteeltaan kvantitatiivinen menetelmä, jonka tavoitteena on kuvata jonkin aineiston jakautumista luokkiin ja kategorioihin sekä tällä tavoin ilmaista sisällön olemusta, – silti sillä on merkitystä myös kvalitatiivisena analyysimenetelmänä (Anttila, 2020, 9.2.2). Tarkoitukseni on tutkia, miten naispoliisikysymys ja yleisesti naisiin suhtautuminen on näyttäytynyt poliisin omassa ammattilehdessä, Suomen Poliisilehdessä, 1920-1930 välisenä aikana. Kvalitatiivinen tutkimusmenetelmä palvelee tätä tarkoitusta parhaiten. On oleellista ymmärtää, analysoida ja pohtia poliisin ammattilehdessä julkaistuja artikkeleja, katsauksia ja kirjoituksia.

Laadulliselle eli kvalitatiiviselle tutkimusmenetelmälle on ominaista, että kohteen laatua, merkitystä ja ominaisuuksia pyritään ymmärtämään laaja-alaisesti. Laadullista analyysia voidaan toteuttaa monella erilaisella menetelmällä ja laadullinen tutkimus voi siten kytkeytyä moniin eri tieteenfilosofisiin suuntauksiin. Osa laadullisista menetelmistä liittyy kiinteästi tietynlaiseen analyysitapaan, osa ohjaa tietyn tyyppisiin väljempiin aineiston käsittelytapoihin. Laadullisissa menetelmissä yhteisenä piirteenä korostuu muun muassa kohteen esiintymisympäristöön ja taustaan, kohteen tarkoitukseen ja merkityksiin, ilmaisuun ja kieleen liittyvät näkökulmat. (Jyväskylän Yliopisto, luettu 22.10.2020).

Laadullisen analyysin ominaisuuksiin kuuluu, ettei yksiselitteistä vastausta ole saatavissa. Opinnäytetyössäni analyysi perustuu kirjoitettuun tekstiin ja aineistoon, jonka kirjoitusmuotoa, tarkoitusperää ja vaikuttavuutta pyrin arvioimaan. En keskity kuitenkaan kieliasuun tai tekstin rakenteeseen, vaan pyrin keskittymään niihin seikkoihin, joihin kirjoituksella on ollut tarkoitus pyrkiä. Olen pyrkinyt analyysissä tuomaan yleisellä tasolla esille naispoliiseista kirjoitettuja seikkoja sekä esittelemään erilaisia näkökulmia ja teemoja lukemieni kirjoitusten perusteella.

Sisällönanalyysi on diskurssianalyysin tapaan tekstianalyysia, jossa tarkastellaan jo valmiiksi tekstimuotoisia tai sellaiseksi muutettuja aineistoja. Tutkittavat tekstit voivat olla melkein mitä vain: kirjoja, päiväkirjoja, haastatteluita, puheita ja keskusteluita. Sisällönanalyysin avulla pyritään muodostamaan tutkittavasta ilmiöstä tiivistetty kuvaus, joka kytkee tulokset ilmiön laajempaan kontekstiin ja aihetta koskeviin muihin tutkimustuloksiin. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006, viitattu: Tuomi & Sarajärvi 2002, 105). Sisällönanalyysille on tyypillistä, että aineisto luokitellaan ja tilastoidaan, mikäli aineistoa halutaan kuvata määrällisesti. Analyysin avulla pyritään kokoamaan sisältöluokkia sanallisesti kuvaillen taikka muuten sellaiseen muotoon, että niiden käsittely on edelleen mahdollista. (Anttila, 2014, 9.2.2.) Kvalitatiivisessa sisällön analyysissä ollaan kiinnostuneita tutkittavaan ilmiöön liittyvistä sisällöllisistä merkityksistä ei varsinaisesti sisältöjen esiintymistiheydestä (Kvalitatiivinen sisällön analyysi). Tällainen tutkimus noudattaa yleisesti kvalitatiivisen tutkimuksen logiikkaa: aineiston analysointi ei ole tutkimusprosessin viimeinen vaihe vaan tutkimuksen kulkua kuvaa syklisyys ja aineiston keräämisen ja analysoinnin vuorovaikutus. (Seitamaa-Hakkarainen, luettu: 2.12.2020)

Tavoitteenani on vastata seuraavassa kappaleessa esitettyihin tutkimuskysymyksiin siten, että pyrin luokittelemaan ilmiöitä ja aihepiirejä monipuolisesti ja kattavasti huomioiden erilaiset näkökulmat. Aiheeni tarkoitus ja rajaus huomioiden pyrin vastaamaan kysymyksiin siten, että niistä voidaan johtaa selkeitä johtopäätöksiä sekä saada tiivis käsitys siitä, millaiseksi keskustelu ja aihe on ylipäättään rajattuna ajankohtana muodostunut.

1.3 Tutkimuskysymykset

Kvalitatiivisen sisällönanalyysin mukaisesti erittelen Suomen Poliisilehden ja pyrin tuomaan esille yhtäläisyyksiä ja eroja liittyen erityisesti naispoliiseihin suhtautumiseen, heidän palkkatasoonsa, työtehtäviinsä ja vaadittuihin ominaisuuksiinsa. Lisäksi pyrin tuomaan esille niitä käännekohtia naispoliisien historiassa, joista edellä mainitussa lehdessä on

kirjoitettu. Sisällönanalyysin avulla pyritään muodostamaan tutkittavasta ilmiöstä tiivistetty kuvaus, joka kytkee tulokset ilmiön laajempaan kontekstiin ja aihetta koskeviin muihin tutkimustuloksiin. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006, viitattu: Tuomi & Sarajärvi 2002, 105.) Valitettavasti suuressa osassa aineistossa, jonka olen saanut poliisin omien ammattilehtien julkaisuista, ei ole löydettävissä sen kirjoittajaa. Tästä syystä on toisinaan hankalaa arvioida kirjoittajan tarkoituspää, asemaa tai muita seikkoja, jotka hänen kirjoitettuun sanomaansa liittyy. Sisällönanalyysin tuloksena pyrin liittämään aineiston sen taustalla oleviin, erityisesti sosiaalisiin ja taloudellisiin kysymyksiin.

Varsinaisina tutkimuskysymyksiinä lähdeaineistoon perehtymisen jälkeen on muodostunut:

1. Miten naispoliiseihin on suhtauduttu?
2. Mitkä ovat naispoliisin tehtävät?
3. Millainen palkka naispoliiseilla on ollut?
4. Millaisia ominaisuuksia naispoliisilta on odotettu?

1.4 Lähdemateriaali ja tiedonhankinta

Opinnäytetyöni tekemistä on suurilta osin helpottanut tutustuminen Naispoliisikysymys meillä ja muualla teokseen, jonka on julkaissut Suomen Naisten Kansallisliitos siveellisyyskomitea 1928. Erityisesti naispoliisiasian alkuvaiheisiin tutustuminen sekä naispoliisiasian eteen tehtävät toimenpiteet selkeytyivät teoksen lukemisen myötä. Teoksessa esitellään lisäksi järjestöjä (Suomen Valkonauhaliitto, Naisten Kansallisliitto), jotka ovat aktiivisesti olleet osana naisten saattamista poliisin palvelukseen.

Muodollisesti pätevä? Poliisikoulutus itsenäisessä Suomessa -teos on huomattavasti helpottanut lähdemateriaalien ymmärtämistä ja hyödyntämistä. Teos esittelee laaja-alaisesti, monipuolisesti ja kattavasti poliisikoulutuksen historiaa. Erityisesti teoksen viimeisessä Hoitajattareksi? Dekkariksi? -osiossa käsitellään naispoliisikoulutusta ja naispoliisien 1900-lukua. Esille nostetaan muun muassa naisten muuttuva asema poliisikunnassa, naispoliisiasian synty ja varhaiskehitys sekä muutokset kohti yhtenäistä poliisikäsitettä.

Jumalalle, kodille ja yhteiskunnalle: Suomen Valkonauhaliiton naispoliisikysymys 1905-1923 -tutkielmassa on kysytty, mikä naispoliisikysymys oli ja millaiseksi kansainvälinen naispoliisikysymys Suomessa muokkaantui. Tutkielmassa on hyödynnetty

Naispoliisikysymys meillä ja muualla -teosta. Siveellisemmän Suomen Puolesta -väitöskirjassa käsitellään Tilma Hainaria uskonnollisena moraalireformistina ja rotuhygienian edistäjänä vuosina 1904-1934. Hainarin moraalireformityön merkitykselliset asiat olivat myös naispoliisin keskeisten tehtävien kysymyksiä (Jämbäck, 2020, 100).

Lähdemateriaalina olen käyttänyt myös erilaisten järjestöjen materiaalia, jotka ovat oleellisesti liittyneet naispoliisiasiaan rajattuna ajankohtana – ja sen jälkeenkin. Erityisesti esille nousi Suomen Valkonauhaliitto ja Suomen Naisten Kansallisliitto (nyk. Naisjärjestöjen Keskusliitto). Suomen Valkonauhaliitto on osaltaan kouluttanut naispoliiseja ja varsin pian Suomen suurimpiin kaupunkeihin saatiin naispoliisit ((Suomen Valkonauhaliitto, luettu 19.11.2020).

Tiedonhankinnassa olen pyrkinyt tutustumaan monipuolisesti kirjallisuuteen, tehtyihin tutkimuksiin ja joltain osin myös artikkeleihin. Suurimmassa osassa tiedonhankinnassa ovat kuitenkin olleet Suomen Poliisilehdessä julkaistut kirjoitukset. Omalta osaltaan perehtyminen myös ulkomaisiin julkaisuihin on helpottanut aiheen hallintaa, mutta näihin lähteisiin en juurikaan tule opinnäytetyössäni viittaamaan. Tiedonhaun tueksi olen saanut apua Poliisimuseosta, josta olen saanut käyttööni myös osan artikkeleista.

2. TEORIAOSUUS

2.1 Alkuvaihe ja siveyskaitsijat

Marko ”fobba” Forss julkaisi 9.2.2020 Twitterissä twiitin, jossa hän kirjoittaa seuraavasti: ”Suurlakon aikana 1905 kiellettiin ”julkiset porttolat”, joissa toimineet naiset jäivät yhä useammin #poliisi:n kiinniottamiksi. Järjestöt avustivat naisia ja huomasivat puutteita naisten ja lasten oloissa poliisilaitoksilla. Tästä sai alkunsa naisten työskentely poliisissa.” Twiitissä on kuva Naispoliisikysymys meillä ja muualla -teokseen tekstistä ja Forss kertoo kommenttiosiossa käyttäneensä Lähteenä Suomen Naisten Kansallisliiton Siveellisyyskomitean teosta vuodelta 1928: Naispoliisikysymys meillä ja muualla. (Marko Forss, 2020, Twitter) Olosuhteiden pakosta suurlakon aikana naispoliisien työn merkitys tuotiinkin esille satojen naisten jäätyä suojaattomiksi (Karpio 1928a, 7).

Useista lähteistä ilmenee, että naispoliisien alkuvaiheet mielletään 1900-luvun alkuun, jolloin ohjesääntöinen prostituutio lakkautettiin. Tiede -lehden nettiartikkelissa *Prostituutio peilaa aikaansa* kerrotaan, että prostituutiota on säännelty mm. kirkko-, rikos-,

sukupuolitauti- ja irtolaislaeilla. Rikoslaisissa (1889) ”yleinen prostituutio” määriteltiin rikokseksi ja vuonna 1908 ohjesääntöinen prostituutio lakkautettiin. (Prostituutio peilaa aikaansa, 2005).

Ohjesääntöiseen prostituutioon kuului, että prostituoiduiksi epäillyt naiset joutuivat käymään tarkastuksissa sukupuolitautien varalta. Tarkastuksista oli vastuussa poliisilaitos ja tarkastukset teki kaupunginlääkäri. (Jansson & Kari, 2018, 460 viitattu: prostituutiosta ilmiönä Helsingissä ks. Häkkinen 1995.)

Ohjesääntöisen prostituution lakkauttaminen aiheutti sen, että ”porttoloissa” eläneet sadat naiset joutuivat suojattomiksi. Helsingin valkonauhayhdistys puolestaan tarjosi pysyvää apua näille naisille perustamalla turvakoteja ja paikanvälitystoimistoja. Näiden lisäksi Valkonauhayhdistyksen jäsenet kävivät säännöllisesti aamuisin poliisilaitoksen siveysoasastolla, sairaalassa ja naisten asunnoissa seuraamassa heidän elämäänsä. Valkonauhayhdistyksen jäsenet tarjosivat heille siveellistä tukea sekä käytännöllistä apua. Samanlaista toimintaa alkoivat harjoittamaan muihinkin kaupunkeihin syntyneet Suomen Naisten Kristillisen Raittius ja Siveellisyysliitto Valkonauhan paikallisosastot toimittamaan. (Karpio 1928a, 7).

Helsingin valkonauhayhdistyksen ja paikallisosastojen jäsenten käynnit perehdyttivät heidät poliisilaitoksen sisäisiin oloihin. Käynneillä selvisi, että pidätettyjen naisten ja lasten oloissa ja hoidossa oli epäkohtia, jotka eivät voineet kauemmin jatkua. Toimenpiteenä käännyttiin kaupunkien poliisimestareiden puoleen anomuksilla, jotta siveysoasastoille järjestettäisiin erityinen naisten osasto, jossa olisi naispuolisia siveyspoliiseja ja naisvartijoita. Vuonna 1907 Helsingin poliisilaitokseen otettiin kaksi naispuolista siveyskajitsijaa. Pian sen jälkeen Turkuun otettiin kolme siveyskajitsijaa ja Tampereelle, Kuopioon, Viipuriin ja Ouluun yksi jokaiseen. (Karpio 1928a, 8.)

Ensimmäinen julkinen perusteltu vaatimus naispoliisien asettamisesta järjestysvallan palvelukseen tapahtui Tampereella 1908 pidetyssä siveellisyyskonferenssissa. Siellä tohtorinna Tilma Hainari piti esitelmän naispoliisiasiasta, jossa hän ehdotti naispoliisien asettamista kaupunkien poliisikamareihin naisten ja lasten vartioimiseksi sekä naispoliisivirkailijoiden asettaminen samaan asemaan miespuolisten virkailijoiden kanssa riittävällä palkkauksella. (Karpio, 1928a, 10.)

2.2 Naispoliisin tehtävät alkuvaiheessa

Ensimmäinen naisten yleinen siveellisyyskokous pidettiin Helsingissä 1917 Siveellisyyskeskuskomitean toimesta, joka pidettiin Eduskuntatalon istuntosalissa. Kokouksen tärkein tehtävä oli muodostaa siveellisyystyölle yhtenäinen ohjelma. Kokouksessa käsiteltiin muun muassa yhteiskunnan velvollisuuksia syyntakeettomia kohtaan, kansan terveyttä, yhteiskuntaa ja siveellisyttä, prostituutiokysymystä ja Tilma Hainarin esittelemänä naispoliisikysymystä. (Karpio, 1928a, 12).

Naispoliisikysymyksessä esille nostettiin naispoliisille kuuluvat tehtävät. Tärkeänä pidettiin ehkäisevää työtä, jonka suorittamisesta vastaisi naispoliisi poliisilaitoksella, että sen ulkopuolella. Naispoliisin ajateltiin hoitavan siveellisyystyö tehokkaammin, kuin esimerkiksi vapaaehtoisen järjestön, koska naispoliisilla olisi tällöin virkavalta. Virkavalta mahdollistaisi rangaistuksen vaatimisen kelvottomille vanhemmille, jotka pakottivat lapsensa ”epäsiveelliseen elämään”. Epäsiveellisen elämän varjolla naispoliisin oli mahdollista päästä yksityiseen asuntoon. (Karpio, 1928a, 11.) Nykyisessä lainsäädännössä poliisin toimivallasta kotirauhan piirissä säädetään Poliisilaki 2:5 ja 2:6.

Kokouksessa naispoliisin tehtäviksi määriteltiin yhteensä 7 tehtävää, joista suurin osa koskee nimenomaan lasten ja naisten kanssa toimimista sekä siveellisyystyötä. Ensimmäiseksi tehtäväksi naispoliisille oli määritelty naispuolisten pidätettyjen hoitoon ottaminen, jotka poliisilaitokselle tuodaan. Naispoliisin tulisi toimittaa tarkastus ja kuulusteltu tai vähintäänkin olla näissä läsnä ja antaa siitä kirjallinen raportti. Toisena tehtävän on määritelty tyttöjen valvominen, mikä sisältää heidän valvomisensa siveellisessä suhteessa ja ehkäisevässä/pelastavassa tarkoituksessa yleisillä paikoilla. Naispoliisin tehtäviin kuuluisi myös tyttöjen hoitaminen, jotka olivat ”siveellisessä suhteessa vaaranalaisissa oloissa” sekä heitä, jotka olivat harhateille jo joutuneet. (Eml.)

Tehtäviin kuului lisäksi ”harhaantuneiden” auttaminen työpaikan osalta tai muuten sijoittamalla heidät turvaan. Huolehtia tuli myös aviottomista äideistä, heidän lapsistaan ja erityisesti vankiloista poispäässeistä tytöistä. Naispoliisit hoitivat lisäksi poliisin kanssa tekemisissä olleet lapset sekä saattoivat poliisin huostaan joutuneita naisia sairaalaan tai vankilaan. (Karpio, 1928a, 12.)

2.3 Naispoliisiasian edistäminen

Sotavuosien jälkeen maassa siveelliset olot alkoivat käydä arveluttaviksi, eikä jo tehdyt toimenpiteet olleet tuottaneet tulosta. Tästä johtuen Helsingissä 1916 kokoontui naisjärjestöjen ja yhdistysten edustajia neuvottelemaan lisätoimenpiteistä. Tällöin päätettiin perustaa Helsinkiin pysyväinen naisjärjestöjen välinen siveellisyyskeskuskomitea, joka samalla otti naispoliisikysymyksen ohjelmaansa. (Karpio 1928a, 9.) Tilma Hainaria pidettiin myös valtiiovallan arvostuksessa naispoliisiasian pyrkimyksistä ja asiantuntemuksesta. Hainari valittiinkin 1917 laatimaan ehdotusta Suomen kaupunkien poliisijärjestyksen uudistamiseksi kolmehenkiseen komiteaan. (Jämbäck, 2020, 165. viitattu: Helsingin Sanomat, 26.3.1917, Helsingin Sanomat, 14.4.1917.) Vuonna 1919 komitea liittyi Suomen Naisten Kansallisliittoon ja otti nimekseen Suomen Naisten Kansallisliiton Siveellisyyskomitean. (Karpio, 1928a, 11-12.)

Toinen naisten yleinen siveellisyyskokous pidettiin Helsingissä marraskuussa 1921. Kokouksessa käsiteltiin ajankohtaisia siveellisyyskysymyksiä. Kyseiseen aikaan Suomessa ”rikollinen väkijuomaliike yhtyneenä sota-ajan jälkeiseen siveelliseen villiintymiseen ja nautinnon ja huvitteluhaluun uhkaa muodostua vakavaksi vaaraksi kansalle”. (Karpio, 1928a, 13.) Keskeisiksi asioiksi kokouksessa käsitelivät alkoholia ja siveettömyyttä, veneeristen tautien tarttumista sekä nykyajan tehtäviä siveellisyystyössä. Edellä mainittu aihe sisälsi naispoliisin työn tärkeyden: Valtion tulisi edistää naispoliisien toimintaa poliisin työhön valmistavilla kursseilla ja kansalaisten tulisi ymmärtää ja avustaa naispoliisien toimintaa. Naispoliisiasia tulisi saada yhdenmukaisesti järjestetyksi ja vakiinnuttaa heidän asemansa poliisilaitoksilla. Naispoliiseilta odotettiin myös korkeaa sivistystasoa. (Karpio, 1928a, 14.)

2.4 Naispoliisikurssit

Tilma Hainari toimi Suomen Naisten Kansallisliiton puheenjohtajana 1922, jolloin Siveellisyyskomitea pyysi tätä tekemään tutkimusmatkan Englantiin tutustuakseen naispoliisitoiminnan laajuuteen (Karpio, 1928, 16). Suomen Naisten Kansallisliitto (nyk. Naisjärjestöjen Keskusliitto) perustettiin vuonna 1911. Suomen Naisten Kansallisliitto vakiintuikin 1930-luvun loppuun mennessä maltillisten naisjärjestöjen foorumiksi. Keskeistä oli lainsäädäntöön vaikuttaminen sekä naisten saaminen komiteoihin ja muihin

elimiin. Ajettiin myös naisten oikeuksia avioliitossa ja ansiotyössä, siveellisyyssymyksiä ja kotitalousneuvonnan kehittämistä. (Naisjärjestöjen Keskusliitto, luettu 17.11.2020.)

Tutkimusmatkan seurauksena selkeytyivät vaatimukset ja odotukset naispoliisiksi sopivalle henkilölle. Jotta naispoliisi onnistuisi tehtävässään, tulisi hänen saada monipuolinen ja huolellinen koulutus. Nyt toimessa olevilla naispoliiseilla ei ollut tavallistakaan miehistökoulutusta, puhumattakaan mistään erikoiskoulutuksista. Tämän seurauksena Suomen Valkonauhaliitto ja Siveellisyysskomitea päättivät järjestää ensimmäisen koulutukset naispoliiseille – naispoliisikurssit. Kurssit pidettiin Helsingissä 1923 ja kustannukset olivat 23,000 markkaa. (Karpio, 1928, 16.) Järjestöt lähettivät Suomen poliisimestareille kirjelmät, joissa toivoivat poliisilaitosten suhtautuvat myötätunnolla aloitteeseen ja myöntäisivät virkalomaa niille naispoliiseille, jotka kurseille olisivat halukkaita osallistumaan (Karpio, 1928, 17).

Kurssien ohjelma oli monipuolinen ja laaja kokonaisuus. Kurseilla käsiteltiin muun muassa siveellisyytyötä, rikollisuuden psykologiaa, asetuksia ja lakeja, sukupuolitauteja, alaikäisten huoltoa sekä yhteiskuntaoppia. Kurssien johtaja Tilma Hainari koulutti osallistujia naispoliisin velvollisuuksista, naisten asemasta poliisilaitoksessa sekä naispoliisien toiminnasta Englannissa. (Karpio, 1928, 17.) Kurseilla pidettiinkin 160 luentoa. Luentojen lisäksi naispoliisikurssi kävi poliisilaitosten eri osastoilla, seuraamassa ruumiintarkastuksen toimittamista sekä seuraamassa kuulustelujen suorittamista. Kurssi pääsi käymään myös Helsingin Keskusvankilassa, Lapinlahden keskussairaalassa, Helsingin kunnalliskodissa, Valtion tapaturma- ja suojelunäyttelyssä, eläinsuojeluliiton toimistossa sekä Valkonauhan ja Pelastusarmeijan turvakodeissa. (Karpio, 1928, 18.)

Luentojen puitteissa käytiin keskusteluja muun muassa siitä, mitkä vaatimukset naispoliisin tulee täyttää. Näkökulmia keskusteluun toivat jo virassa toimineet naispoliisit ja siveyskajitsijat, joilla kokemusta tehtävien hoitamisesta oli jo kertynyt. Keskustelujen johdosta naispoliisille hyväksyttiin tiettyjä vaatimuksia: Naispoliisin tulee nähdä jokainen ihminen kanssaihmisenä ja naispoliisin tulee olla luotettava, vaitelias, puolueeton ja lahjomaton. (Karpio, 1928, 18.) Lisäksi naispoliisin tulee täyttää velvollisuutensa ja olla täsmällinen, avulias, kohtelias, huomaavainen, hyväryhtinen, hillitty ja esiintymisessään arvokas. Naispoliisin huomiokyky on aina vireillä pitäen mielen rohkeana, naispoliisi on eläinten ja luonnon ystävä harrastaen siistiä ulkoasua ja puhtautta omassa ympäristössään. Naispoliisin tulee olla ehdottomasti raitis, karttaa huonoja tapoja eikä hän saa käyttää voimasanvoja (Karpio, 1928a, 19.)

2.5 Suomen naispoliisit – vai hoitajattaret?

Asetus poliisitoimesta Suomessa annettiin Helsingissä 1925 (Karpio, 1928). Annettu asetus poliisitoimesta ei tuntenut naispoliisinimitystä, eikä seuraavana vuonna annettu asetus naisen kelpoisuudesta valtion virkaan antanut nimittää naista poliisikonstaapeliksi (Kauta, 2017). Asetus ei juurikaan muuttanut kaupunkipoliisien järjestysmuotoa vaan pysyi sellaisena, joksi se oli vakiintunut. Poliisitoimiasetus antoi poliisilaitoksille kuitenkin liikkumavaraa erilaisille järjestelyille paikalliset olosuhteet huomioiden (Arkistojen Portti, 2020). Asetuksen ”111 luvun 25§:n mukaan ylikonstaapelit, tarkastuskonstaapelit, konstaapelit ja hoitajat ottaa toimeensa maaherra asianomaisen poliisipäällikön ehdotuksesta, kuitenkin niin, että poliisipiirissä, jossa on poliisimestari, viimeksi mainittu on oikeutettu ne ottamaan” (Karpio, 1928a, 19). Asetuksessa ei ole säädetty hoitajien tehtävistä, velvollisuuksista eikä asemasta poliisilaitoksessa (Eml).

Huhtikuussa 1926 annettiin toinen asetus, jossa naisten toimintaa poliisilaitoksella on rajattu määräyksellä, jonka mukaan nainen ei voi olla ”järjestyspoliisin komisariona, ylikonstaapelina ja konstaapelina tai kauppalan järjestysmiehenä, jonka huolena on pakollinen poliisihoito” (Karpio, 1928a, 32). Tästä huolimatta erityisesti suurempiin kaupunkeihin Suomessa on nimitetty naispoliiseja virkaan. Kuitenkin suurimmassa osassa kaupunkeja naispoliiseja ei ole. Rikoksista, juopottelusta ja irtolaisuudesta pidätetyt naiset ja lapset olivat edelleen miespuolisten poliisien hoidossa, tarkastettavina ja kuulusteltavina. (Karpio, 1928a, 33).

Poliisivoimia määrättiin vähennettäväksi vuonna 1922, jonka seurauksena naispoliiseja vähennettiin jo ennestään harvalukuisesta määrästä. Naispoliisin viran auetessa paikkaa ei ole täytetty tai sen täyttämistä on viivytetty. Naispoliiseilla ei koettu olevan myöskään edellytyksiä edetä urallaan. Joltain osin myös palkkauskysymykset ovat hidastaneet tai estäneet virkaan nimittämistä naisten kohdalla. (Karpio, 1928a, 33-34.) Etenemismahdollisuuksiin yhteydessä olevia tekijöitä käsitellään Eskolan tutkielmassa, jossa esille nousee erityisesti ainokaisuus -käsite.

Naispoliisien etenemismahdollisuuksiin yhteydessä olevia tekijöitä käsittelee Eskola opinnäytetyössään. Eskolan tutkimuksen päätavoite on selvittää ainokaisuuden ja ainokaiskokemusten yhteyttä naispoliisien kokemuksiin etenemismahdollisuuksiin vai liittykö etenemismahdollisuuksiin muut tekijät, kuten virka-asema. Eskolan tutkielman pääpaino on yhdysvaltalaisen sosiologi Rosabeth Moss Kanterin (1922) esittämässä ainokaisanalyysissä.

Ainokaisanalyysillä tarkoitetaan samanarvoisen aseman puuttumista ryhmän jäsenten välillä, joissa on enemmistö ja vähemmistö. Tällä on tutkittu ainokaisten (vähemmistön) työviihtyvyyttä ja käyttäytymistä. (Eskola, 2007, 5-6.)

Edelleenkään tässä vaiheessa ei ollut yhteneväistä linjausta siitä, ovatko naiset poliisilaitoksen palveluksessa naispoliiseja, hoitajattaria, vanhempia- vai nuorempia konstaapeleja. Jollain poliisilaitoksella naispoliisi saatettiin ylentää vakinaiseen vanhemman konstaapelin virkaan, kun jollain taas alennettiin nuoremman konstaapelin virkaan. (Karpio, 1928, 34.)

Suomen naisten kansallisliitto kaikesta huolimatta pyrki kehittämään naispoliisin asemaa ja työskentelyä. Suomen naisten kansallisliiton siveellisyysskomitea ja Suomen naistenyhdistys pyysi yhdessä sisäasianministeriötä vuonna 1929 myöntämään stipendin tutustumiseksi Englannin naispoliisityöhön. Hakemuksiin yhtyi eri puolueista kansanedustajia ja yhdessä he onnistuivat määrärahan saamisessa. Tyyne Leivo-Larssonia, Sosiaalidemokraattiset puolueen edustajaa, pyydettiin stipendiaatiksi Tilma Hainarin toimesta, sillä Leivo-Larsson oli ollut Valkonauhan kanssa tekemisissä naispoliisiasiassa. (Jämbäck, 2020, 237. Viitattu: Tyyne Leivo-Larsson, 1970, 31-32).

2.6 Yhteenveto naispoliisien historiasta 1900-luvun alusta

Kaiken kaikkiaan on todettava, että edellä kuvattu lyhyt katsaus historiaan ei ole todellakaan niin kattava, kuin se voisi olla. Yhteenvetona teoriaosuudessa naispoliisien historiassa voidaan kuitenkin todeta, miten huomattavassa roolissa järjestöt ovat olleet naispoliisiasian eteenpäin viemisessä. Erilaisilla toimenpiteillä on pyritty selkeyttämään ja yhtenäistämään naispoliisien toimintaa eri poliisilaitoksilla sekä saattamaan heidät tasa-arvoisempaan asemaan miespuolisten virkaveljien kanssa. Oleellista on kuitenkin ymmärtää, että kyseessä ei ole millään tavalla ollut helppo ja yksinkertainen prosessi tähän saakka – eikä se tule olemaan sitä seuraavinakaan vuosikymmeninä. Kehitystä on 1900-luvun alusta kuitenkin huomattavasti tapahtunut ja erilaisilla toimenpiteillä on naiset saatettu yhä tasavertaisemmaksi osaksi poliisiorganisaatiota.

Naispoliisikysymys oli keskustelun aiheena melkein kaikissa sivistysmaissa ja sitä pidettiin tärkeänä sosiaalisena kysymyksenä. (Hainari, 1928, 96). Poliisintehtävät ovat vaatineet kautta aikojen monialaista ymmärrystä ihmisistä ja yhteiskunnasta. Poliisin on odotettu tietyllä tavalla toimivan niin lainvalvojana, kasvattajana, psykologina sekä turvallisuuden

turvaajana ja edistäjänä. Tähän ovat vaikuttaneet 1900-luvun alussa vallinneet yhteiskunnalliset olot – kuten yhteiskunnalliset olot vaikuttavat poliisin tehtäviin nykypäivänäkin.

1900-luvun alussa naispoliisit olivat kuitenkin erilaisessa asemassa, mitä he ovat nyt. Tällöin naispoliisi nähtiin niin siveyskaitsijana, hoitajattarena kuin konstaapelina. Tietynlaiset poliisitehtävät nähtiin kuuluvaksi, tai ainakin sopivammaksi, naispoliiseille. Erityisesti esille nousee naisiin ja lapsiin kohdistuvat tehtävät, mutta omalta osaltaan myös ennalta ehkäisevä työskentely.

Tilma Hainari toimi erityisen aktiivisesti naispoliisikysymyksessä. Asia oli hänelle ajankohtainen ja tärkeä. Hainari puhui sen puolesta Kansainliitossa, teki siveellisyyskomitean johdossa anomuksia naispoliisien saamiseksi, antoi vetoapua naiskansanedustajien anomusehdotukselle ja kirjoitti naispoliisikysymyksestä sekä lehtiin että siveellisyyskomitean kirjaan. (Jämbäck, 2020, 237.)

Suurimmiksi ongelmiksi naispoliisien matkan varrella ovat osoittautuneet ensinäkin viran saaminen poliisilaitoksesta. Toisekseen naispoliisin tehtävät ovat olleet hieman hajanaisia, eikä niitä ole säädetty laissa. Palkkauskysymykset ovat omalta osaltaan hankaloittaneet naisten virkaan nimitystä. Ongelmalliseksi kyseisenä aikana on mielletty myös etenemismahdollisuuksien olemattomuus. Erityisesti suuremmilla paikkakunnilla olisi toivottu naispoliisien johtajana toimivan naistarkastaja, joka suoraan poliisipäällikön alaisena johtaa naispoliisiosaston toimintaa ja koulutusta. (Hainari, 1928, 100.)

Naispoliisien asema alettiin 1970-luvulta lähtien nähdä enenevässä määrin tasa-arvokysymyksenä. Samaan aikaan poliisiin alkoi kohdistua uudenlaisia vaatimuksia, jotka korostivat sotilaallisuuden sijaan yhteistyö- ja palveluosaamista. Molemmat sukupuolet koulutettiin yhtenäisessä poliisikoulutuksessa, jonka valintakokeet mahdollistivat paremmin naisen pääsyn koulutukseen. Koulutuksen muutos oli avainasemassa lähes kaikkien poliisitehtävien avautumisessa naisille. (Poliisimuseo, luettu: 2.12.2020)

2.7 Katsaus nykypäivään

Niin minä, kuin luultavasti lukija, tulee jossain vaiheessa opinnäytetyötä lukiessaan peilaamaan ainakin joltain osin nykypäivään. Käsittelemiäni kirjoituksia ja viittauksia historiaan voisi verrata runsaasti nykyiseen tilanteeseen ja nykyisiin käytäntöihin. Aiheeni rajaus huomioiden en lähde kuitenkaan avaamaan tässä osiossa kaikkia niitä seikkoja, miten

naispoliisikysymys heijastuu nykypäivään. Muutamia oleellisia asioita aiheeseeni liittyen haluaisin kuitenkin nostaa esille, joita käsittelen seuraavaksi.

Poliisi AMK-koulutuksen valintaperusteista säädetään laki Poliisiammattikorkeakoulusta (1164/2013). Poliisi AMK-koulutukseen hakevalle on asetettu tietyt vaatimukset, jotka hakijan tulee täyttää. Nykyiset valintaperusteet ovat tulleet voimaan 28.1.2020 alkaen ja ne ovat hyväksytyt Poliisiammattikorkeakoulun hallituksessa. Suomen kansalaisuuden, koulutustaustan, sopivan terveydentilan ja B-luokan ajokortin lisäksi hakijalta odotetaan rehellisyyttä, nuhteettomuutta ja luotettavuutta. Hainari on jo vuonna 1923 julkaistussa kirjoituksessa Suomen Poliisilehdessä tuonut esille, että ”itsestään on selvää, että kaikkien järjestyslaitoksessa toimivien henkilöiden tulee olla siveellisesti nuhteettomia Suomen kansalaisia, jotka tuntevat maan ja sen olot, taitavat kotimaisen paikallisväestön kieltä ja muutoinkin ovat toimeen soveltuvia.” Hainari ei toki ole se taho, joka työllistymisestä poliisissa päättää.

Myöhemmin vuonna 1944 poliisikoulutusta pohtinut toimikunta korosti, että ”Ei riitä, että poliisialokkaaksi pyrkivä täyttää ruumiilliseen kuntoon ja pohjakoulutukseen nähden yleiset kelpoisuusehdot ja on tunnettu elämäntavoiltaan raittiiksi ja nuhteettomaksi, vaan tulee hänellä sitä paitsi olla sellaisia henkisiä kykyjä ja luonteenominaisuuksia, joita poliisitoimi välttämättä edellyttää.” Jansson, 2018. viitattu Mietintö poliisikoulutuksen uudelleenjärjestämisestä, 1944).

Tutustuessani aineistoon ja kirjallisuuteen opinnäytetyötä tehdessäni olen huomannut, että poliisilta on oikeastaan kautta historian odotettu samoja asioita. Tietyt kriteerit ovat liittyneet fyysisiin ominaisuuksiin, kuten pituusrajaan, jota tosin ei nykyisissä valintaperusteissa ole. Nykyään käytössä on kuitenkin fyysiset testit haun ensimmäisessä vaiheessa. Toisaalta poliisilta on odotettu myös tietynlaisia henkilökohtaisia ominaisuuksia, joita nykyään arvioidaan osin psykologisten testien avulla. Näitä asioita on kuitenkin odotettu jo kaukana historiassa. Voin todeta, että täytettävät vaatimukset ovat piirteiltään samanlaisia, kun mitä ne ovat nyt.

Vuonna 2014 poliisi (AMK) -koulutukseen haki yhteensä 2414 hakijaa, joista 1636 oli miespuolisia ja 778 oli naispuolisia. Valintakokeeseen puolestaan osallistui yhteensä 1142 hakijaa, joista 777 oli miehiä ja 365 naisia. Poliisi (AMK) -koulutukseen hyväksyttiin vuonna 2014 yhteensä 175 opiskelijaa, joista 121 oli miehiä ja 54 naisia. (Poliisi-tilastotietoa poliisi (AMK) -hakijoista, luettu 6.11.2020).

Puolestaan vuonna 2019 poliisi (AMK) koulutukseen haki yhteensä 5237 henkilöä, joista 2372 osallistui valintakokeeseen. Hakijoista 3151 oli miehiä ja heistä 1479 osallistui valintakokeeseen. Vastaavasti naisia poliisi (AMK) -koulutukseen haki 2086, joista 893 osallistui valintakokeeseen. Vuonna 2019 koulutukseen hyväksyttiin yhteensä 376 hakijaa, joista 235 oli miehiä ja 141 naisia. (Poliisi– tilastotietoa poliisi (AMK) -hakijoista, luettu 6.11.2020).

Naistenosuus poliisi (AMK) -koulutukseen hakijoista on noussut jatkuvasti ja esimerkiksi vuonna 2019 hakijoista melkein puolet oli naisia. Vuosien 2014-2019 aikana naisia on myös hyväksytty koulutukseen koko ajan enemmän. (Poliisi– tilastotietoa poliisi (AMK) -hakijoista, luettu 6.11.2020).

2.8 Nykyisen lainsäädännön soveltaminen

Vahvasti esille nousee sukupuolten välinen kanssakäyminen. Jo alussa toin esille ohjesääntöisen prostituution lakkauttamisesta seuranneita toimenpiteitä. Poliisin silloisella siveysoastolla ei ollut naiskonstaapeleja pidätettyjä ja kuulusteltavia naisia varten. Naisille suoritettut tarkastukset teki kuitenkin kaupunginlääkäri.

Tästä ehdottomasti ensimmäisenä tulee mieleen nykyinen lainsäädäntö huomioiden sukupuoli suorittajan ja kohdehenkilön välillä. Poliisilain (22.7.2011/872) 3:2 pykälässä säädetään turvatarkastuksen suorittamisesta. Henkilö voidaan siis tarkastaa, ettei hänellä ole mukanaan esinettä tai ainetta, jolla voidaan aiheuttaa vaaraa toisen turvallisuudelle tai järjestykselle taikka voida käyttää omaisuuden vahingoittamiseen. Poliisilain 3:2 mukaan tarkastuksen suorittavan turvatarkastajan tulee olla samaa sukupuolta, kuin tarkastettavan.

Poliisilain lisäksi sukupuolisäännöstä säädetään pakkokeinolaissa (22.7.2011/806). Toinen hyvä esimerkki turvatarkastuksen rinnalla on henkilöön kohdistuvan etsinnän toimittaminen (henkilönkatsastus), josta säädetään pakkokeinolain 8:33 pykälässä. Kyseisen pykälän 3 momentissa säädetään, että ”henkilönkatsastusta ei saa toimittaa tutkittavan kanssa eri sukupuolta oleva muu kuin terveydenhuollon ammattihenkilö. Sama koskee henkilöntarkastusta, jossa tarkastettavan kehoa kosketaan käsin tai hänen ruumiilliseen koskemattomuuteensa puututaan muulla vastaavalla tavalla.” Lainsäädäntö antaa kuitenkin terveydenhuollon ammattihenkilölle valtuuden suorittaa henkilönkatsastuksen olematta samaa sukupuolta.

Suomen Poliisilehden yksittäisessä kirjoituksessa huomioidaan tehtävien suorittamiseen liittyvä hienotunteisuus sekä ”henkilöön käypä etsintä” (Aschan, 1928). Tulkitsen Aschanin kirjoitusta siten, että esimerkiksi miehen suorittaman tarkastukset naishenkilölle eivät tarpeeksi huomioi hienotunteisuutta (nyk. hienotunteisuusperiaate, Pakkokeinolaki 1:4 22.7.2011/806). Tekstissä puhutaan myös ”henkilöön käypä etsintä” – termistä, jota varmaankin voidaan verrata nykyiseen henkilöntarkastukseen ja henkilönkatsastukseen (Pakkokeinolaki 8:30, 22.7.2011/806).

Sukupuolisäännön ohella ajatuksia herätti Naispoliisikysymys meillä ja muualla -teoksessa esille tullut naispoliisien virkavallan suoma oikeus vaatia päästä yksityiseen asuntoon, kun hänellä on todisteita epäsiiveellisen elämän viettämisestä ja ”vetää syylliset edesvastuuseen rikoksestaan”. (Karpio, 1928a, 11). Poliisilain 2:5 säädetään kotirauhan ja julkisrauhan suojaamisesta. Tämä mahdollistaa poliisimiehen pääsyn rikoslain 24:11 tarkoitetun kotirauhan piiriin. Edellytyksenä kuitenkin on, että tämä tapahtuu tilan/muun paikan haltijan tai tämän edustajan **pyynnöstä**. Kyseinen pykälä ei tuo siis suoranaista toimivaltuutta mennä henkilön yksityiseen asuntoon ilman, että sitä pyydetään jonkin toimenpiteen suorittamiseksi.

Poliisimiehellä on kuitenkin oikeus päästä kotirauhan (tai julkisrauhan) suojaamaan tilaan/muuhun paikkaan, johon ei ole yleistä pääsyä taikka kulkuneuvon ja suorittaa siellä tarvittaessa etsintä (Poliisilaki 2:6). Poliisimies voi mennä kotirauhan suojaamaan piiriin **ilman pyyntöä** siten, kuin kyseisessä pykälässä säädetään. Muissa, kuin kiireellisissä tapauksissa tämä edellyttää päällystään kuuluvan poliisimiehen määräystä.

Tulkinnanvaraiseksi tässä kohtaa jää, mitä oikeudella vaatia pääsyä yksityiseen asuntoon on tarkoitettu naispoliisien kohdalla. Onko se toimivallan näkökulmasta mahdollista ilman asunnon haltijan suostumusta/pyyntöä, vai voidaanko yksityiseen asuntoon siitä huolimatta mennä. Lisää selvitystä asiasta voi löytyä kumotuista asetuksista tai lainsäädännöstä.

4. KESKUSTELU SUOMEN POLIISILEHDESSÄ

4.1 Suomen Poliisilehti

Poliisin omassa ammattilehdessä Suomen Poliisilehti käyty keskustelu naispoliisiasiasta on opinnäytetyöni aihe sekä perusta. Sain kyseisten lehtien artikkelit ja kirjoitukset Poliisiammattikorkeakoulun kirjastosta sekä täydensin näitä artikkeleita Kansalliskirjaston digitaalisilla aineistoilla.

Suomen Poliisilehti on aikakausilehti, joka on ensimmäistä kertaa julkaistu vuonna 1921. Ensimmäinen vuosikerta, numero 1 on julkaistu 01.01.1921, jolloin sen kustantaja oli Suomen Poliisilehden toimitus. Samaisessa lehdessä oleva ensimmäinen julkaistu artikkeli *Taipaleelle lähdössä* alkaa seuraavalla tavalla: ”Kun Suomen Poliisilehti nyt vihdoinkin lähtee taipaleelle, suorittaa kauan odotetun ensiaskeleensa, tekee se sen täysin tietoisena kutsumuksestaan. Ajatus perustaa maahamme ajanmukainen poliisilehti ei ole mikään eilispäivän lapsi eikä liioin mikään haettu tai keksitty hanke.”

Suomen Poliisilehden ensimmäisessä artikkelissa *Taipaleelle lähdössä* todetaan, että nyt aika on siinä mielessä otollinen, jotta poliisikuntaa voidaan kehittää sekä poliisin työssä oma äänenkannattaja on tarpeellinen monistakin syistä. Kiertokirjeellä kutsuttiin eri läänien edustajia Helsinkiin kokoukseen, jossa Suomen Poliisilehden sisältö ja tehtävät hahmoteltiin seuraavasti:

”Suomen Poliisilehden tarkoituksena on herättää ja ylläpitää poliisivirkakunnassa rakkautta Isänmaahan, itsenäiseen Suomeen sekä tukea poliisivirkakunnan henkisiä ja taloudellisia pyrintöjä julkaisemalla näitä kysymyksiä koskevia kirjoituksia. Virittää innostusta poliisitoimeen esittämällä milloin vakavahenkisiä, milloin leikkillisiä kuvauksia ja kertoelmia poliisielämästä. Kasvattaa ja opettaa poliisimiehiä julkaisemalla poliisitoimintaa koskevia ammattikirjoituksia ja selostamalla eri työtapoja ja saavutettuja tuloksia. Korvata puuttuvaa suomalaista poliisikirjallisuutta ja tutustuttaa poliisivirkakuntaa oman maan poliisielämään julkaisemalla kuvitettuja kirjoituksia eri läänien ja kaupunkien poliisioloista. Seurata ulkomaiden poliisikirjallisuutta ja poliisioloja esittämällä selostuksia ja kuvauksia niistä sekä seurata henkilömuutoksia poliisivirkakunnassa tekemällä selkoa eroamisista, avonaisista viroista ja nimityksistä” (Soinio, 1921a, 2-3)

”Olla virastojen ilmoitusvälineenä julkaisemalla virallisia ilmoituksia ja kuulutuksia sekä ilmoittaa kaikki merkittävät tapaukset, jotka koskevat poliisitoimintaa ja poliisivirkakuntaa ja yleensä olla poliisimiesten oma lehti, missä he saavat kertoa toisilleen havaintoja ja kokemuksia poliisitoimestaan ja siten koota ja yhdistää entistä enemmän poliisivirkakuntaa yhdeksi kokonaisuudeksi yhdeksi elimeksi valtakunnan palveluksessa.” (Soinio, 1921a, 3)

Suomen Poliisilehden ensimmäisessä numerossa ja tämän ensimmäisessä artikkelissa esille tuodut Suomen Poliisilehden sisältö ja sen tehtävät ovat säilyttäneet muotonsa 1960-luvulle asti.

4.2 Yksittäisten kirjoitusten esittely

Kirjoitusten esittelystä.

Opinnäytetyössäni käsittelen kirjoituksia Suomen Poliisilehdessä yksittäisten kirjoitusten avulla, jotka olen työhöni otsikoinut erikseen. Otsikot ovat muodostuneet alkuperäisistä kirjoituksista, jonka vuoksi pienempien otsikoiden yhteensopivuus ei välttämättä ole parhaalla mahdollisella tavalla lukijaa palveleva. Olen kuitenkin halunnut säilyttää alkuperäiset otsikot oman työni helpottamiseksi sekä alkuperäisten aineistojen säilyttämiseksi omassa muodossaan ja kieliasussaan.

Kirjoittajien osalta on vaihtelevuutta. Osassa kirjoituksista on ilmoitettu kirjoittajan täydellinen nimi, osassa pelkät nimikirjaimet ja osassa kirjoittaja ei ilmene lainkaan. Tästä johtuen sekä minulle, että lukijalle voi olla haastavaa pohtia kirjoituksen tarkoitusperää sekä kirjoittajan henkilöllisyyttä. Käsittelen analyysi -osiossa enemmän kyseisen ongelman ulottuvuuksia.

Kirjoitukset esitetään kronologisessa järjestyksessä, vaikka ne eivät palvele aihealueiden ymmärtämistä parhaiten. Kronologisuus on oleellinen osa keskustelun arvioinnissa, koska sen kehittyminen ja muuttuminen ovat seikkoja, joita pyrin opinnäytetyössäni tutkimaan. Kuten edellä, myös tähän asiaan palaan tarkemmin analyysi -osiossa.

Pyrin jokaisen yksittäisen kirjoituksen lopuksi tekemään tiiviin ja pelkistetyn yhteenvedon kirjoittajasta, tämän tarkoituksesta sekä suhtautumisesta, johon tämä on kirjoituksellaan mahdollisesti pyrkinyt. Se on joidenkin kirjoitusten kohdalla haastavaa, joten pohdin asiaa laajemmin lopullisessa analyysi- osiossa.

Naispoliisit.

Suomen Poliisilehden (1921) kirjoituksessa Naispoliisit todetaan, että erimaissa on otettu vilkkaan keskustelun alaiseksi naispoliisien käyttämisen poliisilaitoksen palveluksessa. Kirjoittaja toteaa, että olisi syytä meilläkin ottaa asia keskusteluun ammattilehdessä, sillä myös Suomessa on jonkin verran kokemusta naisten käyttämisestä poliisissa. (Naispoliisit, 1921, 220.)

Kirjoittaja jatkaa seuraavasti: ”Keväällä pidettiin m. m. Kööpenhaminassa naisasian ajajain kokous, jossa keskusteltiin asiasta ja lausuttiin yksimielisesti toivomus, että myöskin naiskonstaapeleja asetettaisiin kadulle vartiopalvelukseen. Kokous päätti oikeusministerille ja poliisiviranomaisille tehdä anomuksen, että naisia alettaisiin käyttää poliisilaitoksissa enemmän ja nimenomaan vartiopalveluksessa kaduilla.” (Eml.)

Kirjoittaja ottaakin kahdessa seuraavassa kappaleessa kantaa Kööpenhaminan naisasian ajajain kokouksessa lausuttuun toivomukseen seuraavasti: ”Tämän johdosta lausuu tanskalainen ammattilehti Politivennen että asiata vastaan tuskin olisi mitään muistutettavaa, jos jotenkin olisi osotettu, että naispuolinen vartiopoliisi edes osapuilleen täyttäisi samat vaatimukset kuin miespuolinen. Mutta muualla saavutetut kokemukset eivät sitä todista.” Kirjoittaja pyrkii mahdollisesti tällä Politivennen -ammattilehden lausumalla ottamaan kantaa siihen, mitä Kööpenhaminan naisasian ajajain kokouksessa on toivottu. (Eml.)

”Amerikassa on naispuolista vartiopoliisia äskettäin verrattu bisonihärkään – ne kuuluvat molemmat rotuun, joka loppuu sukupuuttoon, ja Lintoossa, missä naisasian esitaistelijat ovat käyttäneet valtiollista valtaansa saadakseen käytäntöön naispuoliset vartiokonstaapelit, ei niiden toiminta ole menestynyt. ” Viimeisessä kappaleessa kirjoittaja kuitenkin kirjoittaa seuraavasti: ”Joskin myönnetään, että naisilla on kyllä erinäisillä aloilla heille soveltuva tehtävänsä poliisilaitoksessa, niin tuskin heidän oikea paikkansa on kadulla.”. (Eml.)

Lopussa neljännessä kappaleessa kirjoittaja toteaa: ”Kuten sanottu voisi kysymys naiskonstaapelien käyttämisestä poliisilaitoksessa antaa meilläkin aihetta vilkkaaseen mielipiteiden vaihtoon, johon ehkä tämän lehden palstat parhaiten soveltuisivat.” (Naispoliisit, 1921, 221.)

Kirjoittajan henkilöllisyys ei ilmene kirjoituksesta. Hän on kuitenkin viitannut muiden maiden tilanteeseen ja on osoittanut ainakin jonkinlaista perehtymistä asiaan. Hänen suhtautumistaan voisi kuvata neutraalina, koska tarkoitus on luultavasti ollut herättää aiheen ympärille keskustelua. Esiin nousee naispoliisien käyttäminen ”kadulla”, johon kirjoituksen

mukaan ei välttämättä ole edellytyksiä muiden maiden kokemusten perusteella. Tämän vastapainoksi kirjoittaja on kuitenkin esittänyt mahdollisuuden naispoliisien käyttämisen poliisilaitoksilla, mutta erilaisiin ja enemmän soveltuviin tehtäviin.

Naislukijoille.

Lahden siveyspoliisi S. Giren kirjoittaa Suomen Poliisilehteen 1921 ihmettelevänsä, miksei ko. lehdessä näy naisten kirjoituksia. Giren pohtii seuraavasti: ”Eikö siis Poliisilehdellä olekaan yhtään naislukijaa; vai onko yhä mielipiteenä tuo *naisen tulee vaijeta seurakunnassa.*” Giren kirjoittaa, että miestoverit ovat jakaneet ajatuksiaan lehdessä, joten mikseivät myös naiset voisi tehdä samoin, kun Suomessa naisia poliisintehtävissä kuitenkin työskentelee. Giren kuitenkin toteaa, ettei olla vielä niin pitkällä, että naisille olisi erikoinen ammattikoulu. (S. Giren, 1921, 222).

Suomen Naisten Kansallisliiton siveellisyyskomitea on kuitenkin luvannut toimeenpanna naispoliisikurssit, joten eikö olisi toimesta olevilla syytä hankkia lupa ottamaan osallisuutta tähän arvokkaaseen tilaisuuteen – kirjoituksessa pohditaan. ”Siis – virkasiskot! kiiruhtakaa aikoinaan saapuaksenne syyskuulla Helsinkiin” Giren lopettaa. (Eml.)

S. Giren on toiminut Lahdessa siveyspoliisina, joten henkilöllisyys ei jää tuntemattomaksi täydellisen nimen puuttumisesta huolimatta. Ilmaisusta ”virkasiskot” päätellen kyseessä on naispuolinen henkilö. S. Giren ihmettelee, miksei naisten kirjoituksia näy lehdessä ja esittääkin siihen mahdollisia syitä. S. Giren omalta osaltaan kannustaa naisia osallistumaan keskusteluun ja kirjoittamaan lehteen, koska naisia poliisissa kuitenkin työskentelee. Lisäksi kirjoittaja kehottaa virkasiskoja saapumaan naispoliisikurssille. Suhtautuminen naispoliisiasiaan on mielestäni neutraalin positiivinen.

Tietoa virkakunnasta – naispoliisikurssit.

Suomen Poliisilehden (1921) Tietoa virkakunnasta -osiossa on julkaistu kirjoitus naispoliisikursseista. Kirjoituksen mukaan Suomen Valkonauhaliitto aikoo ensi syksynä toimeenpanna Suomen Naisten Kansallisliiton Siveellisyyskomitean puhujakurssien yhteydessä kurssit naispoliiseille ja siksi aikoville. Tarkempi ajankohta määritellään myöhemmin, mutta luultavasti kurssit tullaan toteuttamaan syyskuussa. Avustuksia jaetaan niille, jotka osallistuvat sekä puhuja- että poliisikursseille. Mahdollisesti saadaan alennus rautatielipun hinnoista. Kurssille aikovat voivat kirjeellisesti ilmoittautua Suomen

Valkonauhaliitos toimistoon, os. Yrjönk. 23, Helsinki. Sieltä saadaan myös lähempiä tietoja. (Naispoliisikurssit, 1921, 192-193)

Suomen Poliisilehden *tietoa virkakunnasta* -osioissa nimensä mukaisesti on ollut tarkoitus välittää tietoa ajankohtaisista asioista sekä muista tiedotusta kaipaavista seikoista. Tieto virkakunnasta -osio on pääsääntöisesti neutraali ja tiedottava elementti, eikä pääsääntöisesti kirjoittaja ilmene. Toisin sanoen suhtautuminen naispoliisiasiaan on tässäkin kirjoituksessa neutraali.

Naiset järjestysvallan palveluksessa.

Suomen Poliisilehdessä 1923 julkaistussa kirjoituksessa Hainari toteaa alkuun seuraavaa: ”Itsestään on selvää, että kaikkien järjestyslaitoksessa toimivien henkilöiden tulee olla siveellisesti nuhteettomia Suomen kansalaisia, jotka tuntevat maan ja sen olot, taitavat kotimaisen paikallisväestön kieltä ja muutoinkin ovat toimeen soveltuvia.” (Hainari, 1923, 125).

Hainari jatkaa seuraavasti: ”Vanhemmat naiset, jotka omaavat elämäkokemusta ja jotka ovat hankkineet itselleen yhteiskunnallisia tietoja ja jonkun verran lain ja asetusten tuntemista ja joilla on hillitty ja arvokas käytöstapa, herättävät luottamusta ja he saavat oikean käsityksen työstään.” (Hainari, 1923, 125.)

Hainari jatkaa seuraavasti: ”Nuoret naiset eivät sovi, ellei heillä ole tyttökoulun tai yliopistosivistystä ja muutoin naispoliisilta vaadittavat ominaisuudet. Siihen kokemukseen on tultu Englannissa, että naisten on vaikea olla poliisikunnassa miesten kanssa ja ylläpitää kuria ja toveruutta heidän kanssaan, jos he ovat nuoria ja samalla sivistystasolla kuin miestoverit.” (Hainari, 1923, 125-126)

Alkuun olisi voinut kuvitella, että Hainari ajaisi naisten asiaa hyvinkin kärkkäästi, mutta on kuitenkin todettava, että Hainari käsittelee monipuolisesti naiskonstaapeli asiaa ottaen esille myös ne ongelmakohdat, jotka esimerkiksi nuorten naisten osalta voivat tulla esille. Hainari toteaa kirjoituksessaan myös näin: ”Miesten työtovereina oppivat naiset tuntemaan työn eri haarat ja saavat työssä tarvittavan tottumuksen, rutiinin.”

Hainarin näkökulmaa nuorista naisista poliisin palveluksessa selvittääkin hänen myöhemmin tässä tekstissä esiin tuomat seikat: ”...silloinkin nuori tyttö joutuu onnettomuuteen ja lain käsi ensi kerran häneen tarttuu...”, ”Valitettavasti muodostuu poliisiputkassa oloaika monelle nuorelle tytölle, joka esim. näpistelystä on sinne joutunut...”

sekä ”Nuoret naiset, jotka ovat luisumassa epäsiiveellisyteen, tarvitsevat jonkun, joka varoittaa heitä ja estää heitä jatkamasta huonoa elämää.” (Hainari, 1923, 126). Hainari viittaakin useaan kertaan, että nimenomaan nämä nuoret naiset ovat niitä, jotka tarvitsevat vanhemman naisen ohjausta ja apua joutuessaan epäsiiveellisyden tielle taikka syyllistyttyään rikokseen.

Hainari tuo tekstissään ilmi myös yhteiskunnassa vallitsevia asioita ja ongelmia. Hän esittää tekstissään, että naispoliisien määrää tulisi lisätä. Sitä vastoin hän kuitenkin toteaa, että naispoliisien määrä ei ole kasvanut, vaan laskenut. Hainari pohtii, onko kyse sopivien naispoliisien puutteesta, vanhentuneesta käsityskannasta naisten työn arvosta vaiko säästäväisyyssyistä. Hän kuitenkin argumentoi säästäväisyyttä seuraavalla tavalla: ”Mutta se on ainakin varmaa, että naisten poistaminen poliisilaitoksesta ei vähennä valtion menoja ajan pitkään. Jos naispoliisi saa muutamankin huikentelevan tytön muuttamaan tapojaan, ennen kuin kevytmielisyys on vienyt heidät prostitutsioniin ja tauteihin, niin säästyvät valtiolle ne sairaus- ja vankilamenot...” Lisäksi Hainari toteaa, että lasten erottaminen rikollisesta ympäristöstä ja huonosta seurasta naispoliisin toimesta ja opettaa tälle rehellisyyttä ja muita hyveitä, on se sellainen saavutus, jota ei marikoissa mitata. Tästäkin on luettavissa, että lasten saaminen pois rikollisuuden piiristä on naisten tehtävä. Hainari toteaaakin, että ”nämä vain pieninä esimerkkeinä siitä millä tavoin naispoliisi voi säästää valtion ja kunnan varoja ja että suuresti erehdytään, jos säästäväisyyssyistä naispoliiseja erotetaan.” (Hainari, 1923).

Hainaria on lyhyesti käsitelty opinnäytetyön teoriaosuudessa, joten lukijalle on syntynyt jonkinlainen ajatus Hainarin henkilöisyydestä sekä arvomaailmasta. Hainarin kirjoituksesta ilmenee, miten poliisin ominaisuuksia on haettu jo 1920-luvulla ja joita voidaan edelleen osittain odottaa nykyiseen Poliisiammattikorkeakouluun pyrkivältä henkilöltä. Lisäksi ilmaus *vanhemmista naisista* luo perspektiiviä siihen, millaisia erilaisia ominaisuuksia puolestaan naispoliisilta on toivottu. Tästä voin päätellä, ettei Hainarin tarkoitus ole ollut ajaa sokeasti naisia poliisin palvelukseen, vaan hän on osannut huomioida myös naisten ominaisuuksiin liittyvä seikkoja.

Sivistyksen merkitys korostuu Hainarin kirjoituksessa, eikä sitä tule väheksyä. Tulkinnanvaraiseksi kirjoituksesta jäi myös ajatus nuorten naisten ja miespuolisten henkilöiden yhteistyö poliisikunnassa, kuria ja toveruutta ylläpitäen. Onko kyse siitä, että nuoret naiset eivät osaa pitää miehiä kurissa vai tarkoitetaanko tällä asiakkaita. Vai voiko olla kyse siitä, että nuorten naiskonstaapeliin ja mieskonstaapeliin välillä suoritetaan

jonkinmoista epäsiiveellisyttä, jolloin kuri puuttuu. Lisäksi tässä viitataan siihen, että vaikeuksia tuo nuorten naisten ja miestovereiden sama sivistystaso.

Hainarin kirjoitus on ollut asiantuntevaa ja hän on ainakin osittain suhtautunut naispoliisiasiaan objektiivisesti ja neutraalisti. Hainarin tekstiä on ongelmallista arvioida huomioiden tämän tausta. Ajatuksia on kuitenkin esitetty monipuolisesti, ongelmat ja haasteet huomioiden.

Tampereen poliisilaitoksen siiveysosasto.

Suomen Poliisilehden (1921) kirjoituksessa *Tampereen poliisilaitoksen siiveysosasto* kirjoitetaan, että kesäkuussa vuonna 1919 Tampereen silloinen poliisimestari Mikko Tallroth esitti Hämeenlinnan Maaherralle, että Tampereelle tulisi perustaa Tampereen Poliisilaitoksen Etsivän Osaston Siiveysosasto, johon kuuluisi kaikkineen 7 henkilöä. Tallroth esitti, että näistä seitsemästä henkilöstä kaksi naispoliisia. Kyseisellä kokoonpanolla siiveysosasto aloitti Tampereella vain 4 päivää Tallrothin perustelun jälkeen. (S-O, 1921, 392.) Siiveysosaston vuonna 1921 pidätettyjen ja käsiteltyjen henkilöiden lukumäärä oli yhteensä 1443, joista 440 oli naisia ja 1003 miehiä. (S-O, 1921, 393.)

Kirjoittajan täydellinen nimi ei tule kirjoituksesta ilmi. S-O voi viitata joko etu- ja sukunimeen tai yhdistettyyn sukunimeen. Kirjoitus on neutraali ja informoiva, eikä sen tarkoitus ole todennäköisesti ollut osallistua keskusteluun sen enempää. Huomionarvoista kuitenkin on se, että Tampereen poliisilaitokselle olisi tarkoitus palkata 2 naispoliisia siiveysosastolle. Suhtautuminen on neutraalia.

Pakinaa Turun etsivä osastolta.

Suomen Poliisilehdessä (1921) on julkaistu kirjoitus Pakinaa Turun etsivä osastolta. Kirjoituksen mukaan Turun etsivä osastoon kuului 1901 yhteensä kuusi miestä, joista yksi oli rikosasian komisario, ylikonstaapeli ja neljä konstaapelia. Määrä kasvoi yhdellä konstaapelilla vuoden 1902 annetun asetuksen jälkeen, kun poliisivoimia lisättiin Turun kaupungissa. Uusimman konstaapelin tehtäväksi tuli ”siiveellisyys rikoksien ilmisaaminen ja irtolaisten y. m. pahamaineisten henkilöiden valvominen”. Tuoreimman konstaapelin toimi oli **kertoja**. Marraskuussa 1905 suurlakon edellä lisättiin osastoon ensin kaksi konstaapelia ja myöhemmin neljä. (Kertoja 1921, 367-368).

Vuonna 1909 osastoon tuli yhteensä neljä naisetsivää, joista enää yksi on osastolla töissä. Osastolle jäänyt naisetsivä on leskirouva Hilma Andström, jota pidetään laitoksen ”tätinä”. Samana vuonna kesäkuussa osastolle palkattiin konekirjoittajatar Sylvia Vuoti, joka oli niin ”runsaskätinen”, että osaston kirjuri/hoitaja J. V. Lindstedt (ikäpresidentti) pelkäsi jäävänsä työttömäksi ja palkattomaksi. (Kertoja, 1921, 369).

Kirjoituksessa viitattiin, että Turun etsiväosaston silloisen tuoreimman konstaapelin toimi oli *kertoja*. Epäselväksi minulle jäi, millainen toimi kertoja on ja mitä se sisältää. Kirjoitus oli neutraalia ja edellä esitetyn kirjoituksen tavalla tiedottavaa. Tulkitsin kirjoituksen sisältävän myös ripauksen huumoria *ikäpresidentin* pelosta jäädä työttömäksi ahkeran Sylvia Vuotin vuoksi.

Kirjoituksesta ilmenee, että vuonna 1909 palkatuista neljästä naisetsivästä osastolla on enää yksi töissä. Kirjoituksesta ei ilmene, miksi kolme muuta eivät ole enää töissä. Onko kyse ollut siis siitä, ettei heidän virkaansa ole jatkettu vai ovatko he omasta tahdostaan siirtyneet muihin tehtäviin. En osaa myöskään sanoa, onko *konekirjoittajatar* varsinainen poliisitoimi, vai onko hänet mielletty enemmän sihteeriksi.

Turun poliisilaitoksen siveysosasto.

Turun siveysosasto kuului osaksi edellä käsiteltyä Turun etsiväosastoa ja se toimi samalla työvoimalla vuoden 1918 loppuun, jonka jälkeen etsiväosastosta tuli erillinen osasto. Siveysosastossa työskenteli kolme hoitajattaria sekä kolme miestä, jotka siirrettiin sinne etsivä osastolta. (J. O, 1921, 370.)

Hoitajattarien tehtävään kuului päivystäminen vuorokauden ajan osastolla ja vastaanottaa kaikki sinne tuodut henkilöt (miehet, naiset ja lapset). Näiden henkilöiden lisäksi hoitajattaret ottivat poliisilaitoksen alueella tavatut juopuneet ym. naiset sekä etsiväosastolle päätyneet naisrikolliset ja alaikäiset, suorittaen heidän kuulustelunsa ja tarkastukset. Jos hoitajattarille jäi aikaa, he osallistuivat etsivä osaston kanssa irtolaisten etsimiseen sekä siveellisyysrikosten paljastamiseen. (J. O. 1921, 370-371).

Edellisten kirjoitusten kaavalla on kirjoitettu myöskin tämä kirjoitus. J. O mitä luultavammin viittaa etu- ja sukunimeen ja kirjoittaja on mahdollisesti työskennellyt Turun siveysosastolla. Kirjoituksessa naispoliisi -nimityksen tilalla viitataan *hoitajattareen*. Hoitajattaret kuitenkin kirjoituksen perusteella hoitivat silloiselle poliisille tarkoitettuja tehtäviä, jotka olivat kuitenkin erikseen säädettyjä ja määriteltyjä.

Kirjoitus on asultaan neutraali ja tiedottava, kuten edellisinkin. Kirjoituksessa on hyvin tuotu esille hoitajattarille kuuluvia tehtäviä, jotka ovatkin olleet jo suhteellisen monipuolisia ja ”oikean poliisin” tehtäviä.

Mikkelin poliisilaitos.

Silloisen ajan nykyiseen muotoon Mikkelin poliisilaitos tuli vuonna 1904, jolloin poliisilaitoksen hallinnollisella asetuksella määrättiin Mikkeliin perustettavaksi ”täydellinen poliisilaitos”. Henkilöstöön kuului silloin poliisimestari, sihteeri, komisario, kaksi ylikonstaapelia, kuusi vanhempaa konstaapelia ja kahdeksan nuorempaa konstaapelia. Vuonna 1906 henkilöstöä lisättiin ja ylikonstaapeleja oli tällöin neljä ja miehistöä 24. Kymmenen vuoden päästä vuonna 1916 annettiin ”vakainainen menosääntö”, jonka jälkeen henkilöstö pysyi samana yhtä ylikonstaapelin puutetta lukuun ottamatta. (Vahvaselkä, 1921, 307-308.) Vuonna 1920 Elli Jämsen ja Hilja Nurmi otettiin valtion palkkaamiksi ylimääräisiksi naiskonstaapeleiksi (Vahvaselkä, 1921, 308).

Tässä vasta toinen yksittäinen kirjoitus, josta kirjoittajan täydellinen nimi on ilmennyt. Vihtori Vahvaselkä on saattanut työskennellä Mikkelin poliisilaitoksella ja hänen kirjoituksensa on tiedottava ja neutraali.

Wiipurin poliisilaitoksen siveyososasto.

Wiipurin poliisilaitoksen siveyososasto perustettiin vuonna 1909 everstiluutnantti Alfred Lucanderin ollessa poliisimestarina. Samoin kuin Turussa, niin Wiipurissa siveyososasto oli perustettu etsivä osaston yhteyteen. Wiipurin siveyososastolla työskenteli kaksi etsiväparia: miespuoliset Manninen ja Nuotio sekä naisparina Kairila ja Aaltonen. Siveellisyysrikollisuuden kasvaminen sai aikaan siveyososaston muodostumisen erilliseksi osastoksi vuonna 1911. Siveyososaston komissariona toimi entinen nimismies Lauri Vilho Laitinen ja hänen lisäksi osastoon kuului kaksi ylikonstaapelia, kirjuri, yksi naispari ja kaksi miesparia. Vuonna 1919 siveyososastolla työskenteli yhteensä 19 henkilöä, joista 11 oli naisia. (A. Berkan, 1921, 331.)

”Kokemuksen ja käytännön kautta kuitenkin huomattiin, etteivät naiset ole miesten veroisia toimiessaan poliisialalla, jonka seurauksena vuonna 1920 naisten määrää vähennettiin neljällä ja miesten määrää lisättiin.” (A. Berkan 1921, 331-332.)

Wiipurin poliisilaitoksen siveysosaston kirjoittajaksi on ilmennyt A. Berkan. Nimi ei kerro minulle mitään, mutta hänkin on saattanut kyseisellä poliisilaitoksella työskennellä. A. Berkanin kirjoitus on tyyliltään neutraalia. Kirjoituksessa viitataan ”kokemuksen ja käytännön osoitukseen siitä, etteivät naiset ole miesten veroisia toimiessaan poliisialalla.” Tulkinnanvaraiseksi jää, tarkoitetaanko kirjoituksella nimenomaan Wiipurin poliisilaitoksen kokemusta ja käytäntöä vai onko tarkoitus kuvata asiaa laajemmassa mittakaavassa yhteiskunnallisesti vai maailman laajuisesti. Kirjoituksesta ei myöskään ilmene, tarkoitetaanko tällä tietynlaisia poliisitehtäviä vai yleisellä tasolla poliisialaa.

Kuopion poliisilaitos.

Kuopion poliisilaitos perustettiin maaliskuussa 1902, jolloin henkilöstöön kuului poliisimestari, sihteeri, etsivän- ja järjestysosaston komisariat ja useampi ylemmän tai alemman palkkausluokan konstaapelia. Vuonna 1921 siveyspoliisin tehtäviin asetettiin naiskonstaapeli. Vuonna 1919 kaupunki palkkasi neljä naiskonstaapelia avuksi siveysosastolle. Kuopion poliisilaitoksella työskenteli siveysosastolla yksi hoitajatar, kaksi naiskonstaapelia kaupungin palkkaamana sekä osoitetoimiston hoitajana kaksi naiskonstaapelia. (T.I.W, 1921, 197-198.)

T.I.W nimikirjaimet ovat esiintyneet jonkin verran lukiessani Suomen Poliisilehteä. Kyseisen Suomen Poliisilehden numerossa 13 etusivulta ilmenee toimitusvaliokunnan jäsenet, joista T. I. Vaarama toimii Kuopiossa poliisikamarin sihteerinä. Tuolloiseen kirjoitustyyliin kirjaimen W käyttö on ollut vaihtelevaa, joten saattaa olla, että kirjoittaja on ollut tämä kyseinen poliisikamarin sihteeri. Tästä en kuitenkaan voi olla täysin varma.

Kirjoituksesta nostaisin esille jälleen nimitykset, joita naispoliisista on käytetty. Siveysosastolla on työskennellyt hoitajatar sekä kaksi naiskonstaapelia. Kuinka heidän tehtävänsä ovat eronneet, ei ilmene kirjoituksesta. Ihmetystä herättää myös ”kaupungin palkkaamat naiskonstaapelit”. Onko siis ymmärrettävissä, että poliisilaitos on palkannut hoitajattaren ja kaupunki naiskonstaapelit? Teksti on tyyliltään neutraalia.

Savolaisten huasteluva polliissista.

”Voiphan niillä miespoliisseilla olla paljonii tekemistä, sillä väillää kait minä tien tavallista työtä, kun nousisin kesken unniin moneks tunniks kovalle kaalle kompuroimaan; mut ne sannoo olovan joitai akkapolliisseja, mittäin täästisti niillää luulis olovan virkoo!” Kirjoittaa nimimerkki J. H. Suomen Poliisilehdessä vuonna 1921.

Kirjoittaja toteaa edellä kuvatun kieliasun mukaisesti, että ”naisväestä kaikki eivät ole puhtaita pulmusia, vaan kehnompia joutuu toisinaan viedä putkaan.” Näin ollen on ”somempoo, että naiset silloin naisija vualis”. Kirjoittaja päättää ajatuksensa seuraavasti: ”En kait minnäi heitä (poliiseja) ou tarvinna, mut kaikki ei jou semmosia. Vuan niin kaavan kun väkijuomija ja muita pahheihin ituja löytyy ei voi aatellakkaan että iliman polliissija suatas myökään hengen raahoo”. (J. H, 1921, 202).

Tämä kirjoitus tuo kaivattua vaihtelevuutta aiemmin käsiteltyihin ”tiedotuksiin” maan eri poliisilaitoksista. Kirjoittaja J. H ei kainostele murteen käyttämistä, joka omalta osaltaan aiheutti minulle tietynlaisia tulkinnanvaraiseksi jääneitä ajatuksia. Esimerkiksi ”akkapolliisien” virka jäi minulle epäselväksi. Tulkitsin kirjoituksesta kuitenkin niin, että J. H on sillä kannalla, että naispoliiseja tarvittaisiin putkaan vietyjen naisten vuoksi. Kirjoituksessa poliiseihin suhtaudutaan myönteisesti eikä naispoliisien merkitystä ole unohdettu. Kirjoituksen voisi mieltää positiiviseksi yleisellä tasolla.

Naispoliisikurssit Helsingissä.

Suomen Naisten Kansallisliiton siveellisyyskomitea ja Valkonauhaliitto järjestivät kaksi kuukautta kestäneet naispoliisikurssit Helsingissä 1923. Kurseilla oli 25 osallistujaa, joista 9 oli virassa olevia naiskonstaapeleja. Kurseilla koulutettiin muun muassa luentoja (pidetty yhteensä n. 150) ja käytännön harjoitusten kautta yhteiskunnallisia tietoja sekä perehdytetty naispoliisitoimen eri puoliin. Kurseilla on koulutettu lisäksi siveellisyys-, raittius- ja lastenhuollon alaa koskevaa lainsäädäntöä sekä selvitetty rikoslakia, poliisiasetuksia, vankeinhoitoa ja irtolaisasetuksia. Kurseihin kuuluivat käynnit esimerkiksi Helsingin poliisilaitoksen eri osastoilla, Helsingin kunnalliskodeissa, Helsingin keskusvankilassa sekä Helsingin Valkonauhayhdistyksen ja Pelastusarmeijan turvakodeissa. (Naispoliisikurssit Helsingissä, 1921, 113.)

Kurssin päättäjätilaisuudessa jaettiin osanottotodistukset kurssille osallistuneille. Tilaisuudessa puhuivat mm. kurssin johtaja, tohtorinna Alli Trygg-Helenius, opettaja Agnes

Hagman sekä kurssilaisten puolesta naiskonstaapeli Ida Seilanen. ”Kursnit olivat laatuaan ensimmäiset maassamme ja kiistämättä omiaan kehittämään ja kasvattamaan naispoliiseja ja niiksi aikovia vaatimaan ja arkaluontoiseen tehtäväänsä” kirjoitus päättyy. (Eml.)

Naispoliisikurssiin tehtiin lyhyt katsaus opinnäytetyön teoriaosuudessa. Voi olla, että kirjoittaja on naispoliisikurssiin ottanut osaa joko luennoimalla tai osallistumisellaan. Kirjoituksen tyyli on jälleen informoivaa ja neutraalia. Positiivista on kuitenkin se, että kurseista on ylipäättään kirjoitettu lehteen, jolloin tieto on välittynyt poliisikunnalle.

Palkkauksemme.

	Heisinki	Turku	Tampere	Vilpuri	Vaasa	Oulu	Kuopio	Pori	Kotka	Hanko	Rauma	Pietarsaari	Lahti	Hilina	Porvoo	Mikkeli	L:rantia	Tornio
Poliisimestari	5	7	7	7	10	10	11	10	10	12	13	14	12	12	13	13	13	13
Pol.mest.apul.	8	11	—	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ets.os.pääll.	9	12	12	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sihteeri	10	14	14	13	16	16	15	16	16	18	17	18	17	17	19	17	17	16
Toimiupseeri	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vanh.komis.	12	14	14	13	15	15	15	16	15	18	—	—	17b	17	19	16	—	15
Nuor. „	13	15	15	14	17	17	16	17	17	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ylim. „	14	15	—	14	—	—	—	17	17	—	17	—	—	—	—	—	—	—
Ylikonstaap.	16	18	19	17	20	20	19	19	19	20	21	21	20	20	20	21	21	19
Ylim.ylikonst.	17	19	19	17	20	20	20	20	20	—	21	—	—	—	—	—	21	—
Vanh.konst.	18	20	20	19	21	21	20	21	20	22	22	22	21	22	22	22	22	20
Vanh.kansl.	18	20	20	19	21	21	20	22	22	23	—	—	—	—	—	—	—	—
Nuor.konst.	19	21	21	20	22	22	21	22	21	—	—	—	22	23	—	—	—	21
Nuor.kansl.	19	22	22	20	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ylim.konst.	20	22	22	19	23	23	22	22	22	23	23	23	23	—	22	23	23	—
Naishoitajatar	22	24	24	22	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Henkilö vahv.	970	338	217	398	84	67	69	78	89	27	33	29	25	38	23	32	25	18

17 l. = 19,500: —; 17b l. = 19,000: —,

Kuva 1: Palkkauksestamme. Suomen Poliisilehdessä 1923 julkaistu taulukko palkkausluokista niissä kaupungeissa, joissa on täydellinen poliisilaitos luetteluna kaupungin suuruuden mukaan asukaslukuun nähden. (Palkkauksemme, 1923, 38.)

Kirjoituksesta ei ilmene kirjoittajaa ja se on luonteeltaan tiedottavaa. Kuvassa olevassa taulukossa on esitetty poliisilaitosten palkkauksen tilannetta. Naishoitajattaria on palkattu suurimpiin kaupunkeihin ja mielestäni heitä on ollut suhteellisen runsaasti. Taulukosta ei myöskään ilmene, onko naisia työskennellyt esimerkiksi nuoremman tai vanhemman konstaapelin virassa.

”Nimikilpailu”.

Suomen Poliisilehdessä (1925) on julkaistu otsikot ”Nimikilpailu” alle kolme ehdotusta, joista tarkastelen viimeisintä. Ehdotuksessa nro 3 Turkulainen ehdottaa uusia nimityksiä alla mainituille poliisivirkakunnan eri virka- ja palvelusarvoille muun muassa seuraavasti:

”Koska poliisilaitosten järjestely hyvin suurella määrällä muistuttaa sotilaallisten laitosten järjestelyä, katson sopivaksi, että alin arvoaste poliisikunnassa on poliisimies samoin kuin sotaväessä on sotamies. Ryhmän johtajina toimivia aliupseereita vastaavain ylikonstaapelien tulisi johdonmukaisesti saada nimitys, johon sopivasti sisältyisi ”johtaja” -sana, mutta kun kysymyksessä oleva sana liikealalla on saavuttanut nyt puheenaolevaan tarkoituksen vähemmän soveliaan merkityksen, olen korvannut sen sanalla päällysmies, siis poliisipäällysmies. Komisariorien asema vastannee lähinnä kompaniapäällikköjä armeijassa ja katson poliisipäällikkö-nimityksen hyvin korvaavan komisario-nimen sen kaikissa, poliisialalla käytetyissä muodoissa.” (Turkulainen, 1925, 7).

Mikä minua tässä kirjoituksessa kiinnostaa on *Turkulaisen* viimeinen kappale. ”Tässä yhteydessä tahtoisin myöskin esittää, että hoitajatar -nimitys ei poliisialalla käytettynä täysin vastaa tarkoitustaan, sillä nykyisillä hoitajattarille poliisilaitoksissa, ainakin muutamissa, on koko joukko sellaisiakin tehtäviä, mitkä eivät suinkaan sisälly hoitajatar -käsitteeseen. Naispoliisi mielestäni vastaisi paremmin tarkoitustaan tässä tapauksessa.” (Eml.)

Naispoliisien ”nimeä” on pohdittu jo teoriaosuudessa, jossa lyhyesti esittelin naispoliisien historiaa. Myöskin Suomen Poliisilehdessä asiaa on ainakin tässä artikkelissa huomioitu. Nimimerkki Turkulainen ei kerro henkilöstä paljoakaan, mutta mitä luultavammin hän on poliisimies. Tai jos ei ole, hän on joka tapauksessa luultavasti mies. Tulin tähän johtopäätökseen, sillä kirjoittajan tuntemus sotilaallisten laitosten johtosuhteista, hierarkiasta ja arvoista.

Naispoliisit eri maissa.

Suomen Poliisilehden (1928) julkaisussa Naispoliisit eri maissa -artikkelissa kerrotaan englantilaisessa naisten aikakauslehdessä National Leagues – julkaisussa yleiskatsauksesta eri maitten poliisilaitoksista.

Artikkelissa kerrotaan näyttävän siltä, että eri maissa naispoliiseja arvostellaan eri tavoin. Esimerkiksi Australian hallitus on lausunut, että Australiassa naispoliisi on tekijä, jota ilman ei voida enää olla. ”Samallaisen lausunnon antaa Suomen hallitus lisäten, että naispoliisit

aina ovat suorittaneet tehtävänsä mitä suurimmalla kunnollisuudella ja velvollisuudentunnolla.” – artikkelissa kirjoitetaan. Alankomaitten hallitus lausuu, että on yleisesti tunnustettu se suuri merkitys, mikä naispoliiseilla on sosiaaliluontoisen työn suorittamisessa. (Naispoliisit eri maissa, 1928:1, 6).

Suomen Poliisilehden julkaisussa kirjoitetaan, että Kreikan hallitus lausuu päinvastaisesti, kuin Australian, Suomen ja Alankomaiden hallitus. Kreikan hallitus lausuu, että ”sikäläiset olosuhteet estävät ottamasta poliisitoimintaan naisia tarkoituksessa kohottaa yleistä moraalialia.” Kreikan hallitus on asiasta lausunut, että on enemmän kuin epäilyttävää, onko naisilla poliiseina mitään merkitystä taistelussa prostituutiota vastaan. Ranskan hallitus lausuu lisäksi, että on epäilyttävää, ottaisiko suuri yleisö mielihyvin vastaan suuremman määrän naispoliiseja. (Eml.)

Suomen Poliisimies -lehden artikkelissa tuodaan esille naispoliisien erilaiset tehtävät eri maissa. Artikkelissa on tuotu esimerkiksi esille Viro, jossa naispoliisit huolehtivat koko prostituutujen valvonnasta, mikäli se koskee lääkärintarkastuksia ja niitten olosuhteiden tarkastelua, missä tällaiset naiset elävät. Uudessa-Seelannissa naiset suorittavat tehtävien lisäksi myös yleistä valvontaa. (Suomen Poliisilehti, 1928, 5).

Naispoliisit eri maissa -artikkelissa tuodaan esille, että naispoliisien yleisin tehtävä eri maissa on yleisen moraalin valvonta, siveellisyysluonteisten asian käsittely sekä toiminta naisten ja lasten prostituutioon käyttämisen ehkäisemiseksi. Artikkelissa kirjoitetaan myös siitä, että ”muutamissa maissa pidetään naispoliisia erikoisessa arvossa kuulusteltaessa naisia ja lapsia koskevia arkaluontoisia asioita; samoin pidetään naisia parempina kuljettamaan naisvankeja ja toimittamaan tarkastuksia pidätettyjen naishenkilöitten suhteen.”

Lisäksi naispoliisit eri maissa -artikkelissa tuodaan esille eri maiden naispuolisten poliisivirkailijoiden pätevyyden ja valtuuksien vaihtelu eri maissa. Heidän tehtävänsä ovat myös erilaisia eri maissa. Artikkelissa kirjoitetaan, että Uudessa Etelä-Walesissa heillä (naispuolisissa poliisivirkailijoilla) on samat valtuudet kuin miehisilläkin poliiseilla; Irlannin vapaavaltiossa heillä ei ole oikeutta toimittaa vangitsemista. Ruotsissa naispoliisilla on erikoistehtävänsä, mutta he työskentelevät saman ohjesäännön mukaan kuin muutkin poliisit. (Naispoliisit eri maissa, 1928, 5-6.)

Naispoliisit eri maissa -artikkelin lopussa tuodaan esille, millaisia kokemuksia Lontoossa on naispoliisien osalta. Lontoossa on naisten toiminta, joka on koskenut naisia, lapsia ja siveellisyysrikoksia, on antanut hyviä tuloksia ja niinpä onkin naispoliisien luku siellä

noussut 20:stä vuonna 1924 51:een v. 1927. Ehdotus naisten käyttämisestä yleisiin poliisitehtäviin on kuitenkin herättänyt vastustusta poliisimiespiireissä. (Naispoliisit eri maissa, 1928, 6).

Kirjoituksesta ei jälleen ilmene kirjoittajaa. Kirjoitus on esitelty maailman laajuisesti naispoliisien asemaa, tehtäviä sekä asiaan suhtautumista. Teksti on mielestäni objektiivinen ja sisältää sekä neutraaleja, negatiivisia että positiivisia viitteitä asiaan liittyen. Kirjoituksessa on tuotu esille laajasti naispoliisin tehtävien vaihtelevuutta sekä siihen sopivuutta. Kirjoitus kaiken kaikkiaan tuo paljon erilaisia näkökulmia esille.

Naispoliisi jokaisen kaupungin poliisilaitokseen.

Suomen Poliisilehden (1928) numerossa 3 viitataan *Naispoliisi jokaisen kaupungin poliisilaitokseen* -kirjoituksessa kuluneen vuoden kirjoitukseen *Naispoliisit eri maissa* (edellä käsitelty). Kirjoittaja Evert Aschan toteaaakin, että Naispoliisit eri maissa -kirjoituksesta saadaan tietää, että naispoliisia arvostetaan eri tavalla eri maissa. Aschan kirjoittaa, että yleisesti useimpien maiden hallitukset ovat antaneet hyvän arvostelun naispoliisityöstä ja erityisesti Suomessa hallitus on ”painostanut” naispoliisien tehtävien suorittamisen kunnollisuutta ja velvollisuudentunnetta. (Aschan, 1928, 35.)

Seuraavaksi Aschan esittelee, minkälaisiin tehtäviin Suomessa naisia voitaisiin poliisintehtävissä hyödyntää, jotka tällä hetkellä suorittavat miehet. Aschanin mukaan naisia olisi käytettävä arkaluontoisten asioiden kuulusteluissa kuultavien ollessa naisia tai lapsia, naisten ja lasten tekemien rikosten selvittämiseen sekä naisvankien kuljettamiseen. Aschanin mukaan miesten suorittaessa näitä tehtäviä se on ”selvää raakamaisuutta, barbariaa”. Tulkitsen Aschanin kirjoitusta siten, että esimerkiksi miehen suorittaman tarkastukset naishenkilölle eivät tarpeeksi huomioi hienotunteisuutta. (Eml.)

Aschan lisää edellä mainittujen tehtävien lisäksi, että naiset voisivat poliisissa suorittaa yleisen moraalin valvontaa, toiminta naisten ja lasten prostituutioon käyttämisen estämiseksi, siveellisyysluontoisen asian käsittely sekä sellaisten lasten auttaminen ja suojeleminen, joiden kotona hoito ja kasvatus on laiminlyöty tai harhaanjoitettu. Lisäksi naispoliisit suorittaisivat yleisten paikkojen, huvittelupaikkojen, matkustajakotien, ruokaloiden ja mahdollisesti kahviloiden tarkkailua sillä näissä paikoissa ”naisen yksityiskohtiin taipuva katse usein äkkää sellaista, mitä miehen yleissilmäys ei huomaakaan”. (Eml.)

Aschanin mukaan naispoliisin pätevyysvaatimusten tulisi olla ”35 vuoden ikä, tarvittavat ruumiin ja sielun voimat sekä, nykyisen alhaisen palkkatason vallitessa, suoritettu kansakouluoppimäärä tai vastaavat tiedot”. Aschan lisää, että palkka olisi sama, kuin mieskonstaapelien ja jokaiseen kaupunkiin, koska sitä vaatii sivistysvaltion kunnia ja arvo. (Aschan, 1928, 35.)

Täydellinen nimi ilmenee kirjoituksesta ja naispoliisiasiasta on puhuttu monipuolisesti ja rakentavasti. Kirjoituksessa on esitetty muun muassa naispoliisille sopivia tehtäviä sekä naispoliisilta vaadittavia ominaisuuksia. Lisäksi myös palkka -kysymykseen on otettu kantaa. Kirjoitus onkin huomionnut hyvin erilaisia näkökulmia, joita asiaan on tässä vaiheessa liittynyt. Kirjoituksen voisi ajatella olevan neutraali tai jopa positiivinen.

Herttainen poliisimestari.

Katsauksia -osiossa Suomen Poliisilehdessä (1928) on kirjoitus ”herttaisesta poliisimestarista”, jolla viitataan North Arlingtonin pikkukaupungin poliisivoimien päällikköön, Neiti Helen Bakeriin. Bakerin kuvataan olevan varmaankin maailman rakastetuin poliisimestari. ”Tuskinpa hän saa herroja ryöväreitä ja murtovarkaita kylläkään vapisemaan, mutta hyvän järjestyksen on hän apulaisten myötävaikutuksella saanut aikaan.” – kirjoituksessa kerrotaan. (Herttainen poliisimestari, 1928, 27).

Kuva 2: Neiti Helen Baker. (Lumme, 1928:2, 27)

Katsauksia -osio on tyypiltään samanlainen, mitä *tietoa virkakunnasta* -osio on. *Katsauksia* -osiossa on esitelty Arlingtonin poliisivoimien päällikköä, poliisimestari Helen Bakeria. Kirjoituksessa todetaankin, että tuskin hän ryöväreitä ja murtovarkaita saa vapisemaan, mutta hyvän järjestyksen hän on saanut aikaan. Baker on huomattavassa asemassa naisena poliisivoimissa, kun ajatellaan, miten Suomessa annetuissa asetuksissa naisten etenemismahdollisuudet on käytännössä estetty vuonna 1926.

Naispoliisikysymys.

Suomen Poliisilehden (1928) kirjallisuutta -osiossa on julkaistu otsikolla Naispoliisikysymys -kirjoitus, jonka aiheena on Naispoliisikysymys meillä ja muualla teos. Kirjoituksessa todetaan seuraavasti ” Meillä on asia ollut vireillä jo kaksikymmentä vuotta ja tulee se esille eduskunnassa naisedustajien tekemän anomuksen johdosta. Kysymyksen tärkeys meillä, missä paraikaa olojen pakosta suunnitellaan järjestysvallan perinpohjaista uudistumista, käy selville julkaisun loppukirjoituksessa – Mihin pyritään.” (Naispoliisikysymys, 1928, 379.)

Naispoliisikysymys on kirjoituksen mukaan ollut melkein kaikissa sivistysmaissa päiväjärjestyksessä ja sitä pohditaankin tärkeänä sosiaalisena kysymyksenä. Lisäksi vedotaan siihen, että poliisille on annettu kurinpidon lisäksi muitakin tehtäviä, jotka ovat laadultaan ehkäiseviä, suojelevia ja auttavia. (Naispoliisikysymys, 1928, 379.)

Naispoliisikysymys -kirjoituksessa esitellään kirjan (Naispoliisikysymys meillä ja muualla) taustaa sekä naispoliisiasiassa päädyttyihin ajatuksiin. Näitä ajatuksia ovat mm. naisedustajien eduskunnalle tekemän ehdotuksen mukaisesti olisi ulkomaille valtion varoilla lähetettävä sopiva nainen, jonka kokemuksta myöhemmin voitaisiin käyttää naispoliisitarkastajan toimessa ja naispoliisikoulutuksessa. Hän perehtyisi naispoliisitoimintaan eri maissa ja näkemänsä perusteella, loisi suunnitelman naispoliisityön järjestämiseksi maassamme. Muita ajatuksia on valtion komitean asettaminen, jonka kokoonpano koostuu naisista ja poliisialan edustajista. Komitean ”tulisi valmistaa seikkaperäinen asetusehdotus naispoliisikoulutukseen ja naispoliisitoimen järjestämisestä ja asettamisesta vakinaiselle kannalle ja vakinaisena osana poliisikuntaan; poliisikuntaan kuuluvina tulee naispoliiseilla olla sama asema, samat oikeudet ja sama palkka kuin vastaavassa asemassa olevilla miespoliiseilla.” Kirjoitetaan. (Naispoliisikysymys, 1928, 379.)

Kirjoituksen viimeisissä kappaleissa esitellään, mitä naispoliisin tehtäviin kuuluu. ”Ottaa hoitoonsa naispuoliset pidätetyt, toimeenpanna niiden tarkastus ja kuulustelu ja antaa asiasta raportti sekä toimittaa pidätetyt tarpeen tullen lääkärille tai sairaalaan, työkoteihin, saattoivat heidät vankilaan, oikeuteen, olla mukana, kun naispidätettyjä kuljetetaan pitkiä matkoja yhdeltä paikkakunnalta toiseen oikeuden tutkittavaksi” – esitettiin mm. naispoliisin tehtäväksi kirjoituksessa. (Naispoliisikysymys, 1928, 380.)

Tämän kirjoituksen tarkoituksen voidaan ajatella toisaalta olevan tiivistys Naispoliisiasia meillä ja muualla -teoksesta. Toisaalta se voidaan mieltää myös kantaa ottavaksi ja

tiedottavaksi, kun siitä on erikseen vielä Suomen Poliisilehteen kirjoitettu. Aihetta käsitellään niin naispoliisin tehtävien näkökulmasta, kuin koulutuksen näkökulmasta. Kirjoitus on naispoliisiasiaa edistävä tietyssä mielessä, mutta siihen suhtautumista on hankala arvioida teoksen laatu huomioiden.

Naispoliisikysymyksen tutkiminen.

Edellisessä kappaleessa Naispoliisikysymys kerrottiin sopivan naisen lähettamisestä ulkomaille naispoliisitarkastajan ja naispoliisikoulutuksen toimeksi. Suomen Poliisilehdessä (1929) Katsauksia -osiossa on lyhyt kirjoitus Naispoliisikysymyksen tutkimisesta.

Kirjoituksen mukaan Suomen Naisten Kansallisliitto asetti joku aika sitten komitean, jonka tehtävänä on varmistaa matkasuunnitelma stipendiaatille, joka lähetettäisiin tutustumaan naispoliisitoimintaan ulkomailla, sekä tiedustella sopivaa henkilöä stipendiaatiksi. (Naispoliisikysymyksen tutkiminen, 1929, 145.)

”Asiassa on mm. käännytty valtioneuvoston puoleen anomalla 50,000 mk:n myöntämistä stipendiaatin lähettämiseksi ulkomaille, mutta on valtioneuvosto saattanut tarkoitukseen vain 15,000 mk. Sopivan henkilön löytäminen stipendiaatiksi on ollut vaikeaa, mutta on nyt matkalle lupautunut lähtemään hovioikeuden auskultantti Inkeri Ahlroth, joka ensi vuoden alussa matkustaa Englantiin. Matkalta palattuaan hän laatii ehdotuksen naispoliisitoiminnan järjestämisestä maassamme” Kirjotetaan. (Eml.)

Scotland Yard 100-vuotias.

Suomen Poliisilehdessä (1929) on julkaistu kirjoitus *Scotland Yard 100-vuotias*. Kirjoituksen lopussa kirjoittajaksi on ilmoitettu *Eesti Politseileht*. Kirjoitus on usean sivun mittainen ja aluksi näen järkeväksi esitellä lyhyesti, mikä Scotland Yard on:

Scotland Yard, **virallisesti New Scotland Yard, on** Lontoon metropolialueen poliisin päämaja ja yhdistys, jota käytetään usein tämän voiman kuvaamisena. Lontoon poliisivoimat perustettiin vuonna 1829 Robert Peelin ollessa sisäministeri. Scotland Yard asetti ensimmäiset siviilipukuiset poliisiagentit palvelukseen vuonna 1842 ja myöhemmin vuonna 1878 Scotland Yard perusti rikostorjuntaosaston (CID). 1800-luvun lopulla Lontoon poliisin päämaja oli käynyt ahtaaksi. Vuonna 1890 avattiin uusi päämajarakennus, jonka nimeksi tuli New Scotland Yard. (Duignan, artikkeli tarkastettu 7.10.2017.)

Suomen Poliisilehdessä julkaistussa kirjoituksessa kerrotaan, että Scotland Yard on kuluvan vuoden (1929) syyskuussa luonut silmäyksen satavuotiseen historiaansa. Lisäksi kerrotaan, että Scotland Yard tunnetaan laajasti - ”varmaankin jokainen poliisimies”. Scotland Yardin kerrotaan kuuluvan ”huomattavimpien poliisilaitosten joukkoon, joka on ollut monessakin asiassa ja kysymyksessä uranuurtajana yksinpä vielä meidän päivinäkin.” (Eesti Politseileht, 1929, 259.)

Opinnäytetyöni kannalta kiinnitän huomioita kuitenkin kirjoituksen viimeisiin kappaleisiin, joissa kerrotaan Scotland Yardin laitoksen praktiikan, aatteiden ja menettelytapojen saaneen kannattajia ja käyttäjiä ”kaikkialla muuallakin”- kuin Englannissa. ”Naispoliisikysymyksen, nykyajan viimeisin saavutus, on sekin saanut alkunsa Lontoossa. Vasta sitten kun oli siellä selvinnyt, että tuo poliisitoimen haara, jota ensialussa kynsin hampain vastustettiin ja josta vieläkin jossain paikoin kiistellään, antaa käytännössä hyviä tuloksia ja täydentää miespoliisin työtä, on Euroopan mannermaalla ryhdytty perustamaan naispoliisitoimia ja näyttää naispoliisiaate saavan laajenevaa kannatusta.” (Eesti Politseileht, 1929, 262.)

Kirjotus on laajempi, kuin suurin osa yksittäisistä kirjoituksista. Aiheeni vuoksi en nähnyt tarkoituksenmukaiseksi käsitellä kirjoitusta muilta osin. Esille kuitenkin nousee Lontoossa saavutettu tulos, että naispoliisien työ on tuottanut hyviä tuloksia ja täydentää miespoliisien työtä. Edelleen on nähtävissä, että naispoliisia ei mielletä tästä huolimatta tasavertaiseksi miesten kanssa, vaan heidän ajatellaan täydentävän miesten työtä.

5. NAISPOLIISIASIA MUISSA LEHDISSÄ

Tutustuessani poliisin omaan ammattilehteen Suomen Poliisilehteen olin yllättynyt, ettei naispoliiseista ole juurikaan käyty niin sanotusti negatiivista keskustelua tai tuotu ongelmia naisen toimimisessa esimerkiksi järjestyspoliisissa juurikaan esille. Päinvastoin naispoliiseista on käyty pääsääntöisesti rakentavaa keskustelua ja se on ollut mielestäni neutraalia. Naispoliisiasia on pääosin tiedotettu ja pyritty ajamaan naisten asemaa osana poliisiorganisaatiota.

Johtuuko neutraali keskustelu ja naispoliisiasian esille tuomisen merkitys siitä, ettei poliisi ole omassa ammattilehdessään halunnut niin sanotusti ”motata” omia virkasiskoja ja omaan ammattikuntaan kuuluvia henkilöitä sukupuoleen katsomatta? Onko taustalla ollut siis jonkinlainen moraalinen vaikutus vai onko kyse siitä, ettei naispoliiseista ja heidän asemansa ajamisesta ole todellisuudessa ollut niin paljon vastustavia mielipiteitä, kuin olisi voinut

ajatella? Suomen Poliisilehden lukijat ja kirjoittajat koostuvat luultavasti suurimmaksi osaksi poliisimiehistä sekä tähän ammattiin tiiviisti yhteyksissä olevista virkakunnista ja virkamiehistä, ei välttämättä niinkään ”tavan kansalaisista”.

Tästä syystä halusin käydä läpi myös muissa lehdissä käytyä keskustelua naispoliisiasiasta, jotta voisin saada realistisemman käsityksen siitä, miten naispoliiseihin on ko. aikana suhtauduttu. Lukemani julkaisut sijoittuvat ajankohdaltaan 1900-luvun alkuun, viimeisten julkaisujen ollessa vuodelta 1929. Naispoliisiasiasta ja siihen liittyvistä seikoista on kirjoitettu esimerkiksi seuraavissa lehdissä: Maakansa, Wiipuri, Otava, Savolainen, Työmies, Turun Sanomat ja Helsingin Sanomat.

Naispoliisiasiasta oli julkaistu useissa lehdissä ja niissä käsiteltiin pääasiassa samoja asioita, liittyen naispoliisien merkitykseen ja tarpeellisuuteen, heidän palkkaukseensa sekä heidän kouluttamiseensa. Suomen Poliisilehden kirjoittanut Tilma Hainari on aktiivisesti kirjoittanut myös muihin lehtiin naispoliisien aseman edistämisestä. En nähnyt tarpeelliseksi tuoda esille Hainarin kirjoituksia muissa lehdissä, koska sisältö on pääosin samaa, kuin Suomen Poliisilehdessä. Seuraavaksi esittelen muutaman julkaisun, joissa olen pyrkinyt tuomaan erilaista näkökulmaa naispoliisiasiasta, josta lehdissä on kirjoitettu.

Naispoliisia haastattelemassa.

Naisten Ääni (1920) julkaistiin kirjoitus Naispoliisia haastattelemassa. Kirjoituksen mukaan Helsingissä on toistaiseksi kaksi naispoliisia, Mimmi Lidman ja Alma Sundholm sivey SOSastolla. Lidman ja Sundholm ovat palvelleet sivey SOSastolla kolme vuotta ja työllistyivät sinne Valkonauhan toimesta huolehtimaan naisista, jotka sivey SOSastolle joutuvat. (Friberg, 1910:20, 230.)

Kertoja (haastattelija) kertoo, että he menivät sivey SOSastolla tapaamaan Lidmania, joka on herttainen keski-ikäinen nainen, joka ei ole menettänyt uskoaan puhtauteen ja hyvyyteen kurjuuden näkemisestä huolimatta (Friberg, 1910:20, 230).

Lidmanilta kysyttiin, miten nykyinen järjestelmä eroaa edellisestä, johon Lidman vastasi: ”Ei missään, paitsi, että se on vielä ankarampi naisia kohtaan.” Lidman jatkaa, että lääkärit ovat entistä utterammat ja sairaiden luku lisääntyy. Myös epäilynalaiset naiset tuodaan poliisin toimesta tarkastettaviksi ja heidän nimensä merkitään terveystoimikunnan kirjoihin. Naiset joutuvat myöskin säännöllisiin pakkotarkastuksiin, Lidman kertoo. (Friberg, 1910:20, 230.)

Kertoja kysyy seuraavaksi, mitä miehille tehdään? Lidman vastaa, ettei mitään, vaan miehet kulkevat vapaina, niin kuin ennenkin. Lidman kertoo, että miehet antavat toisiaan ilmi ja syyttävät naisia mahdollisista tartunnoista ynnä muusta. Naisista tehdyt nimettömän ilmoitukset otetaan Lidmanin mukaan ”korviin.” (Friberg, 1910:20, 230.)

Haastattelussa käydään läpi myös siveysoasastolle joutuneiden naisten lukumäärää, ikää, koulutustasoa sekä pohdintaa siitä, ovatko naiset naituja vai naimattomia. Tiettyjen epäkohtien ja ongelmien pyörittely viekin asian seuraavaksi siihen, että miten järjestelmää voisi parantaa. Lidman nostaa esille muun muassa maksuttoman terveydenhuollon (nyk. muodossa), kovemman rangaistuksen irtolaisuudesta ja työelämää tukevien taitojen oppiminen kuritushuoneessa. Lidman toteaa myöskin, että miespuolisten lainvalvojien tulisi kohdella miehiä ja naisia yhdenvertaisesti. (Friberg, 1910:20, 230.)

Lidmanin mukaan naisten kannalta katsottuna tulisi olla enemmän naispoliiseja ja -lääkäreitä. Esimerkiksi vankiloissa pitäisi välttämättömästi olla naislääkäri tutkimassa niitä nuoria tyttöjä, jotka joutuvat sinne varkaudesta tai muista samanlaatuisista rikoksista. – Lidman kertoo. (Friberg, 1910:20, 230.)

Naisten yleinen siveellisyyskokous Helsingissä tammik. 10-13 p:nä.

Valkonauha -lehti on Suomen naisten kristillinen siveellisyys- ja raittiuslehti. Huhtikuussa 1917 on lehdessä kirjoitettu *Naisten yleisessä siveellisyyskokouksessa päätettyjä asioita*. Kirjoituksessa on kerrottu myös Laimi Leideniuksen esitelmän pääkohtia ammattisiveettömyyttä harjoittavista naisista, kahdesta toruhygieniasta koskevasta esitelmästä (Ellen Ahlqvist, Laimi Leidenius), ”prostituutionikysymyksestä” (Frida Sjöblom), naispoliisikysymyksestä (Tilma Hainari) ja nostattavasta työtä nuorten hyväksi (Eine Salonen). (F. v. H, 1917, 26-29.)

Leideniuksen esitelmän pääkohdat olivat muun muassa ammattisiveettömyyttä harjoittavista naisista suurin osa on henkisesti vajavaisia, heidän elintapansa aiheuttavat yhteiskunnalle suuria moraalisia ja aineellisia vaurioita ja heidän puolestaan on yhteiskunnan ehdoton velvollisuus estää ”henkisesti ala-arvoisia yksilöitä luisumasta turmioon” ja pyrkiä saamaan ”vajonneet” takaisin säännölliseen työhön sekä estää heitä vahingoittamasta itseään tai muita. (F. v. H, 1917, 27.)

”Prostituutionikysymyksen” alusti neiti Frida Sjöblom. Esitys päättyi muun muassa seuraaviin onseihin [toimintaohjeen sisältävä päätöslauselma/julkilausuma

(Suomisanakirja, luettu 19.11.2020)]: ohjesääntöistä prostituutiota ei saa missään muodossa esiintyä ja muiden prostituutiota koskevien ponsien ohella tärkeää oli asettaa tarpeellinen määrä naisia poliisin palvelukseen. (F. v. H, 1917, 27-28.)

Naispoliisikysymyksen puolestaan esitteli Tilma Hainari, jonka esitys päättyi seuraaviin ponseihin: ”Jokaiseen poliisilaitokseen tulee poliisiviranomaisen toimesta asettaa sivistyneitä naispoliiseja riittävä määrä ja heidän lukuaan tulee vähitellen lisätä. Naispoliisien tehtäväksi kuuluu naisten ja lasten valvomisen ja hoidon lisäksi kaikki naisia koskevat poliisiasiat. Naispoliisien toimivaltaa tulee laajentaa siten, että naispoliisit voivat valvoa naisia ja lapsia ”siveellisessä suhteessa ehkäisevässä ja pelastavassa tarkoituksessa” yleisillä paikoilla. Ponsiksi muotoutui myös yleisen sivistyksen omaavien ja poliisin palvelukseen halukkaiden naisten kurssit, jossa järjestettäisiin tietopuolista opetusta ja käytännöllistä perehtymistä poliisin tehtäviin. Kurssit järjestettäisiin esimerkiksi Helsingin poliisilaitoksella ja ne kestäisivät noin 2 kuukautta.” (F. v. H, 1917, 28.)

Kaksi viimeistä ponsia käsittivät naispoliisin palkkausta, jonka tulisi olla vähintään 3,000 markan suuruinen huomioiden naispoliisien sivistys ja toimeen valmistautuminen sekä Johtavassa asemassa työskentelevän naispoliisin vuosipalkka pitäisi suuremmissa poliisikamareissa olla suurempi. Naisten tulisi poliisitehtävissä käyttää myöskin virkapukua. (Eml.)

Eduskunnasta.

Suomen Nainen lehdessä 1921 julkaistussa kirjoituksessa puhutaan eduskunnasta sekä hallituksen tulo- ja menoarvioehdotuksista. Kirjoittaja on ilahtunut mm. siitä, että Aino Luostarisen anomus 17 000 markasta Mikkelin kotitalousopistoa varten on otettu huomioon. Lisäksi Suomalaisen Marttaliiton avustusmäärärahaa ehdotetaan korotettavaksi. Tampereen naisvoimistelutalo Oy:lle ja Karjalan naisvoimistelutalo Oy:lle ehdotetaan 350 000 markan lainaa.

Kirjoittajalla on myös muutama kriittinen näkemys hallituksen toimista. Epäkohdiksi nostetaan esille esimerkiksi puolustuslaitoksen menojen järjestely, johon ei olla tyytyväisiä. Myöskään poliisikuntaan ei olla täysin tyytyväisiä, koska se on kirjoittajan mukaan riittämätön ja naispoliisi puuttuu poliisikunnasta kokonaan. (K. W. O-nen, 1921, 193.)

Kirjoittaja haluaisikin toivoa, ettei ”herra- ja virkamies” -viha kohdistuisi omiin joukkoihin, jonka nykyinen sukupolvi on perintönä esivanhemmiltaan saanut. ”Niin, toivoa vielä

tahtoisii, että vaara tajutaan ja torjutaan, vaikkapa vasta yhdennellätoista hetkellä”. (K. W. O-nen, 1921, 198.)

Tänään kysymme.

Iltalehden (1923) etusivulla on palsta ”Tänään kysymme”, jossa Helsingin kaupungin poliisimestari majurilta HJ. Honkaselta on kysytty, millä kannalla hän on naispoliisiasiaan siinä suhteessa, miten Tilma Hainari asiaa ajaa mm. sanomalehtikirjoituksissa. (Iltalehti, 25.06.1923.)

Poliisimestari Honkanen vastaa, että Hainari on asiasta lähettänyt myös Uudenmaan läänin maaherralle kirjelmän jossa valittaa, että Suomessa käytetään kovin vähän naispoliiseja apuna poliisitehtävissä. Honkasen mukaan tästä syystä maaherra vaatinut häneltä lausuntoa, jonka Honkanen onkin antanut. (Eml.)

Honkanen on kirjoituksen mukaan kertonut, että Hainari on kirjelmässään esittänyt, ettei poliisi ole ainoastaan se viranomainen, jonka tarkoituksena on saada selville rikoksia ja saattaa rikoksen tekijät syytteeseen, vaan toimia myös rikosentekijän ”kasvattajana hyvyyteen”. Honkanen perustelee, ettei poliisin tehtävä ole olla kasvattaja, koska poliisilta puuttuu siihen edellytykset. Poliisin tehtävä on ylläpitää järjestystä kaduilla ja saattaa rikosentekijät syytteeseen ja rangaistukseen – Honkanen toteaa. Honkanen vetoaa myös siihen, että kasvattajana toimiessaan poliisi joutuisi katsomaan ikään kuin läpisormien, mikä poliisin ollessa sidottuna yleiseen lakiin, ei ole mahdollista. ”Poliisi on sidottuna yleiseen lakiin, jossa on kategorinen määräys rikosentekijän saattamisesta edesvastuuseen ja rangaistukseen – Honkanen lausuu. (Eml.)

Honkaselta kysytään, mihin Helsingin poliisilaitoksen palveluksessa olevia naispoliiseja sitten käytetään. Honkasen mukaan Helsingin poliisilaitoksen naispoliiseja käytetään etupäässä ”mielenvikaisten” hoitamiseen ja pitämään huolta alaikäisistä rikollisista eli sellaisiin tehtäviin, joihin se sopivat. Karkeaan poliisityöhön naiset eivät Honkasen mukaan sovi. ”Heitä on kyllä koetettu käyttää sellaiseenkin esim. ottamaan kiinni kevytjalkaisia naisia, mutta siitä on lähellä ollut seurauksena tulla suuria skandaaleja. Tästä käynee selville kantani naispoliisikysymyksessä.” Honkanen lopettaa. (Eml.)

Miestenpyydystäjä-komppania.

Nimimerkki ”Jekku” tuo esille Mikkelin Sanomissa (1927), miten koko maailman sanomalehdissä uutisoidaan New Yorkin siveellisyyden edistämisestä. Jekun mukaan suuremmissa ja pienemmissä suurkaupungeissa, mukaan lukien New Yorkissa, on havaittu ilmiö, jossa miehet ahdistelevat kaduilla naisia ja häiritsevät siten varsinkin kauniiden naisten rauhaa. (Mikkelin Sanomat, 16.09.1927, 1.)

Kirjoituksen mukaan New Yorkissa on päätetty päästä tästä ilmiöstä eroon ja ”sikäläinen” naispoliisin päällikkö on järjestänyt satahenkilöisen ”miestenpyydystäjä-komppanian”. Kirjoittaja vitsaileekin ”Varmaan rotevia ja lujakouraisia miehiä, jotka ryhtyvät käymään kaduilla seikkailevia Ton Juhanoita kraaveleista kiinni, arvelee lukija, mutta ei sinne päinkään”. (Eml.)

Jekun mukaan tämä miestenpyydystäjä-komppania koostuukin erikoisesti valituista, kauniista nuorista naisista, joiden tulee ”kiehtovasti puettuina ja lempeitä silmäyksiä heitellen kuljeskella sopivilla paikoilla saalistaan väijyen”. Jekku jatkaa seuraavasti: ”Kun sitten joku poloinen mieshenkilö lankee näiden lempeiden katseiden houkutukseen ja yrittää lyöttäytyä houkuttelevan kaunottaren seuraan, viheltää tämä lähimmän passipoliisin luokseen, tai ellei poliisia ole saapuvilla, lyö hän itse tottuneesti poloisen ihailijansa tainnoksiin jiu-jitsu -tai nyrkkeilyiskulla.” (Eml.)

Jekun mukaan ei voi epäillä, etteikö järjestelmä olisi tehokas. Tällä tavoin saadaan kiinni sellaiset henkilöt, jotka ”julkeasti häiritsevät rauhallisesti ohikulkevia naisia” ja myöskin sellaiset, jotka ovat ujoja/kainoja tällaisen toiminnan toteuttamiseen ilman rohkaisua. Jekku pohtii kirjoituksen lopussa, tulisiko Suomeenkin saada tällainen ”kaunotarkomppania”, koska ”olemmehan yleensä melko heikkoja me miehet, jopa parhaatkin meistä”. Niin, että eiköhän mekin seurattaisi ajan henkeä? Jekku lopettaa. (Eml.)

Naispoliisiasia Berlinin kongressissa.

Mandi Hannula on kirjoittanut Naisten Ääni -lehteen (1929) artikkelin Naispoliisiasia Berlinin kongressissa. Kyseessä oli Kansainvälinen Naisten Äänioikeusliiton kongressi, jossa käsiteltiin myös naispoliisikysymystä. Kokouspaikalla järjestyksen turvasivat ja liikennettä ohjasivat virkapukuihin pukeutuneet naispoliisit. (Hannula, 1929, 273.)

Kongressissa naispoliisikysymyksestä puhui muun muassa Preussin sisäministeriön valtiosihteeri Abegg. Abegg puhui, miten naiset ovat työllään ja toimellaan osoittaneet

olevansa tarpeellisia useisiin työtehtäviin, joissa vielä jokin aika sitten oli totuttu näkemään pelkästään miehiä. Abegg ajattelee naisten antautuvat työlleen koko tarmollaan, kun miehet käyttävät vain osan voimistaan (Eml.)

Abegg kuitenkin myönsi, että poliisiala on vaikein naisten saavutettavissa oleva ammattikunta. Tätä on perusteltu sillä, että miesten ohella naisten sopivuutta poliisitehtäviin epäilevät myös naiset itse. Artikkelissa kirjoitetaan, että he, jotka vastustavat naispoliisia, eivät ole selvillä poliisitoiminnan tarkoituksesta. Poliisia ei ole kirjoituksen mukaan käsitetty rankaisevaksi viranomaiseksi, vaan poliisintehtävä on suojella ihmisiä ja estää rikoksien tapahtumista. Kirjoituksessa kerrotaan, että Preussin kaupungeissa on naispoliiseja ja heidät on huomattu tarpeellisiksi ja heitä tullaan lisäämään. Abegg kirjoituksen mukaan on sitä mieltä, ettei naispoliiseilla tule järjestää omaa osastoaan poliisilaitoksessa, vaan naispoliisit voivat suorittaa samanlaisia tehtäviä kuin miespoliisitkin. (Eml.)

Kongressissa puheenvuoroja käyttivät eri maiden edustajat, jotka naispoliisikysymykseen olivat perehtyneet. Englantilaisen ”naispoliisikomisariuksen” Mary S. Allenin astuessa täydessä virkapuvussa puhumaan, alkoi salissa *iloinen sohina*. Allen kertoi naispoliisin järjestelystä ja tehtävistä Englannissa. Kirjoituksessa esitellään erään naispoliisin päiväkirjamerkintöjä, joista ilmenee hänen suorittamat tehtäväksi vuoden aikana. Hän on sinä aikana varoittanut 410 paria, jotka tavattiin epäilyttävistä puuhista, pidättänyt pahanteosta 385 täysi-ikäistä ja 99 nuorta, ottanut talteen 52 lasta, avustanut 35 irtolaista ja valvonut koululaisten turvallisuutta leikki- ja urheilupaikoilla. (Eml.)

Monessa puheenvuorossa tuotiin esille kokemuksia naispoliisien työstä ja niistä ilmeni voimakkaasti käsitys siitä, ettei järjestysvalta ole nykyisessä vaikeutuneissa oloissa tehtävänsä tasalla. Virkapukua -asiaa käsiteltiin toissijaisena kysymyksenä kongressissa ja yleisesti sen ajateltiin helpottavan naispoliisin toimintaa, herättävän luottamusta sekä antaa suojaa. Hannula kirjoittaa loppuun toivovansa Berlinin kongressin naispoliisintyölle antaman korkean arvioinnin vievän pienin askeleen naispoliisikysymystä meilläkin eteenpäin. (Eml.)

6. ANALYYSI

6.1 Työn yhteenveto

Opinnäytetyöni esittelee naispoliisikysymyksestä käytyä keskustelua 1900-luvun alkupuolella 1930-luvulle asti. Työssäni olen edellä mainitun lisäksi esitellyt aiheeseen oleellisesti liittyviä tekijöitä ja henkilöitä pääpiirteittäin, koska varsinainen aiheeni on rajattu käsittelemään nimensä mukaisesti käytyä keskustelua Suomen Poliisilehdessä rajattuna ajankohtana. Olen käyttänyt opinnäytetyössäni Suomen Poliisilehden lisäksi aiheeseen liittyvää kirjallisuutta, tutkimuksia, opinnäytetöitä sekä kansalliskirjaston julkaisuja muista lehdistä, joissa naispoliisikysymyksestä on keskusteltu.

Oletin opinnäytetyötäni aloittaessa, että naispoliisikysymyksestä olisi toisinaan käyty kiivastakin keskustelua, esittäen väitteitä ja perusteluja niin asian puolesta, kuin sitä vastaan. Uskoin, että aiheesta olisi käyty runsaasti keskustelua varsinkin Suomen Poliisilehdessä. Osittain odotukseni osoittautui vääräksi, sillä materiaalin saatavuudesta huolimatta aiheesta ei ollut käyty sillä tasolla keskustelua, kuin odotin.

Hyvin yleistävästi voin todeta, että suurimmalta osalta naispoliisikysymyksestä on keskusteltu melko neutraalisti ja keskustelu on pääosin tullut henkilöiltä, joita aihe henkilökohtaisesti koskettaa (naisjärjestöjen ym. jäsenet, naispoliisit). Muiden aikakausi- ja sanomalehtien esittelyn osiossa toteankin, että tästä syystä johtuen on oleellista etsiä keskustelua myös muista lehdistä. Pohdin, johtuuko Suomen Poliisilehden neutraali ja joltain osin yksipuolinen keskustelu siitä, että oman virkakunnan edustajista ei haluta puhua loukkaavaan sävyyn tai vähätellä heidän työtehtäviään ja toimenkuvaansa poliisiorganisaatiossa. Poliisiorganisaation piirteisiin kuuluu mielestäni tietynlainen eristäytyminen ja yhtenäisyydentunne, jonka vuoksi epäkohtia omassa virkakunnassa ei ole ehkä haluttu tuoda esille.

Voin kuitenkin todeta, että edellä mainitut ongelmat lukuun ottamatta aiheesta on käyty toisinaan vilkastakin keskustelua. Naispoliisikysymystä on käsitelty niin kansainvälisellä, yhteiskunnallisella, kuin poliisilaitos ja -asema kohtaisella tasolla. Naispoliisikysymyksessä itselleni esille nousi erityisesti naispoliisien työtehtävät, naisten soveliaisuus alalle sekä tietyiltä osin naispoliisien palkkaukseen liittyvät asiat. Eniten keskustelua kuitenkin herätti nimenomaan naispoliisille soveltuvat tehtävät sekä yleisellä tasolla naisten käyttäminen poliisin palveluksessa.

6.2 Tiedonhankinta- ja analyysimenetelmät

Laadulliseen sisällönanalyysiin kuuluu tulosten ja teorioiden muodostuminen aineiston ja teoreettisen viitekehysten perusteella, jolloin teoreettinen viitekehys ohjaa tutkimuskysymysten muotoilua. Sisällönanalyysissä aineistoa tarkastellaan kokonaisuutena, mutta kaikkea materiaalia ei kuitenkaan tarvitse hyödyntää. Tarkoituksena on tiivistää aineistoa sen sisältöä kadottamatta sekä kasvattaa informaatioarvoa luomalla hajanaisesta aineistosta selkeää (Jyväskylän Yliopisto, laadullisesta sisällönanalyysistä, luettu 19.11.2020, viitattu: Eskola & Suoranta, 1998).

Opinnäytetyössäni sisällönanalyysia on ohjannut tutkimusongelmaan ja teoriataustaan liittyvät toiminnot. Analyysimetodilla fokusoidaan huomio aineiston relevantteihin sisältöihin ja esitetään tulkinnat teoriataustaan suhteutettuna mielekkäällä tavalla (Jyväskylän Yliopisto, laadullisesta sisällönanalyysistä, luettu 19.11.2020.)

Omassa työssäni aineisto aihe huomioiden perustuu Suomen Poliisilehdessä julkaistuihin artikkeleihin ja kirjoituksiin. Aluksi tarkoitukseni oli käsitellä aihetta laajemmassa suhteessa, mutta runsas aineisto osaltaan pakotti rajaamaan aihetta koskemaan kapeammalla aikavälillä. Kuten edellä kuvattiin, ei sisällönanalyysin tarkoitus ole hyödyntää kaikkea sitä materiaalia, mitä on saatavilla. Siitä huolimatta en nähnyt tarpeelliseksi käsitellä opinnäytetyössäni useita vuosikymmeniä, koska käsiteltävää asiaa olisi myös rajatun aiheen ulkopuolelta paljon.

Toisinaan materiaalin etsiminen on ollut hakuammuntaa. Toisin sanoen on vaikea arvioida, kuinka hyvin olen saanut kyseistä aihetta koskevan materiaalin tiivistettyä siten, että siitä on syntynyt objektiivinen, kattava ja oikea käsitys. Ongelmaksi muodostuu aineiston runsauden lisäksi sen useat lähteet ja lähteiden luotettavuus. Kirjoitusten nimimerkkien ongelma on, että en voi olla täysin varma, kuka aiheesta on kirjoittanut. Tämä puolestaan jättää tulkinnanvaraiseksi sen, mikä kirjoittajan tarkoitusperä asiassa on ollut. Toisaalta työni tarkoitus on ollut yleisellä tasolla esitellä naispoliisikysymyksestä käytyä keskustelua, joten pääpaino opinnäytetyössäni ei ole lähteen vaikuttavuuden arviointi.

Tiedonhankinta- ja analyysimenetelmien käsittely ja toteutus on osoittautunut haastavaksi. Tämän vuoksi en näe tarpeettomaksi, että samankaltainen tutkimus toteutettaisiin uudelleen, mahdollisesti rajattuna saman aikavälin kirjoituksiin. Toisaalta kyseisestä aiheesta voisi tehdä tutkimuksen erilaisesta näkökulmasta tai myöhemmältä ajalta.

6.3 Analyysi

Ennen varsinaista sisällönanalyysiä teksti on luokiteltava ja siihen liittyy sisältöluokkien valinta ja määrittely. (Seitamaa-Hakkarainen, 2020.) Olen opinnäytetyössäni luokitellut analysoimani aineiston jälkikäteen luokittelurunkoon (Taulukko 1), jotta olen saanut yksittäisten, alkuperäisten ilmausten kautta hahmotettua erilaisia asiakokonaisuuksia.

Taulukko 1 - Luokittelurunko

ALKUPERÄINEN ILMAUS	ALALUOKAT	YLÄLUOKAT
<p>Palkka olisi sama, kuin mieskonstaapelien ja jokaiseen kaupunkiin, koska sitä vaatii sivistysvaltion kunnia ja arvo.</p> <p>Poliisikuntaan kuuluvina tulee naispoliiseilla olla sama asema, samat oikeudet ja sama palkka kuin vastaavassa asemassa olevilla miespoliiseilla.</p>	Naispoliisien palkka on heikompi	Tasavertainen palkka
<p>Naisilla on kyllä erinäisillä aloilla heille soveltuva tehtävänsä poliisilaitoksessa, niin tuskin heidän oikea paikkansa on kadulla.</p> <p>Somempoo, että naiset silloin naisija vualis.</p> <p>Naiset voisivat poliisissa suorittaa yleisen moraalin valvontaa, toiminta naisten ja lasten prostituutioon käyttämisen estämiseksi.</p>	Naispoliisille sopivat tehtävät	Poliisin tehtävät
<p>Kaikkien järjestyslaitoksessa toimivien henkilöiden tulee olla siveellisesti nuhteettomia Suomen kansalaisia, jotka tuntevat maan ja sen olot, taitavat kotimaisen paikallisväestön kieltä ja muutoinkin ovat toimeen soveltuvia.</p> <p>Nuoret naiset eivät sovi, ellei heillä ole tyttökoulun tai yliopistosivistystä ja muutoin naispoliisilta vaadittavat ominaisuudet.</p> <p>35 vuoden ikä, tarvittavat ruumiin ja sielun voimat sekä, nykyisen alhaisen palkkatason vallitessa, suoritettu kansakouluoppimäärä tai vastaavat tiedot.</p>	Naispoliisin ominaisuudet ja sivistystaso	Poliisin pätevyysvaatimukset ja ominaisuudet

Naispoliiseihin suhtautuminen on myöskin ilmennyt eräänlaisena ilmiönä kirjoituksista löytämiäni ilmaisujen kautta. Varsinaista kirjoitusta ei aiheen ympärille ole juurikaan rakennettu siten, että sen tarkoitus olisi tuoda nimenomaan suhtautumista tai yleisiä/yksittäisiä mielipiteitä esille voimakkaasti. Suhtautuminen on toisaalta ollut rivien välistä luettavaa, mutta jotkut ilmaukset ovat selkeästi tuoneet esille tietynlaisen näkökulman. Seuraavassa taulukossa (Taulukko 2) olen pyrkinyt muutaman ilmauksen kautta selkeyttämään tätä havaintoa.

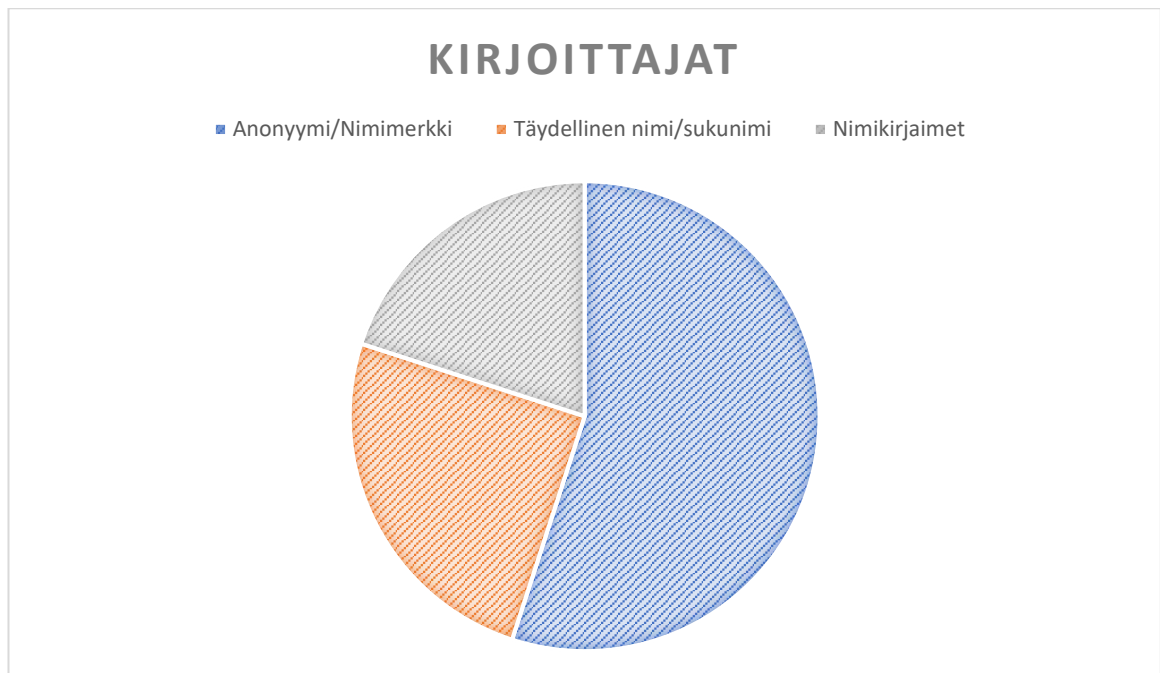
Naispoliiseihin suhtautuminen	Positiivinen	Negatiivinen
On epäilyttävää, ottaisiko suuri yleisö mielihyvin vastaan suuremman määrän naispoliiseja.		X
Suomessa hallitus on ”painostanut” naispoliisien tehtävien suorittamisen kunnollisuutta ja velvollisuudentunnetta	X	
Ehdotus naisten käyttämisestä yleisiin poliisitehtäviin on kuitenkin herättänyt vastustusta poliisimiespiireissä		X
Euroopan mannermaalla ryhdytty perustamaan naispoliisitoimia ja näyttää naispoliisiaate saavan laajenevaa kannatusta.	X	

6.4 Aineiston arviointi

Aineiston arvioinnissa esille nousee vahvasti sen luotettavuus ja objektiivisuus. Oleellisia kokonaisuuksia opinnäytetyöhöni ovat tuoneet esimerkiksi Tilma Hainari ja Dagmar Karpio – Naispoliisiasia meillä ja muulla -teoksesta. Lisäksi Suomen Poliisilehdessä julkaistuissa artikkeleissa ja kirjoituksissa näyttelee merkittävää roolia edelleen Hainari.

En sano, etteikö Hainari olisi luotettava lähde. On kuitenkin huomioitava, että Hainari on ollut aktiivinen naisasian ajaja. Toisaalta Hainari on tuonut esille myös niitä realiteetteja, joita naisten ja miesten välillä on ja kuinka ne voivat vaikuttaa työtehtäviin. Naispoliisikysymyksessä on huomioitu vaikuttavia eroja työtehtävistä suoriutumiseen sekä naisten ja miesten fyysisiä eroja, jotka puolestaan vaikuttavat alalla toimimiseen.

Suomen Poliisilehdessä julkaistut kirjoitukset ja artikkelit ovat osin jääneet tuntemattomien kirjoittajien näyttämöksi. Sen vuoksi on vaikea arvioida, millaisessa asemassa he olisivat mahdollisesti olleet tai minkälainen tausta heillä on. Toisaalta voi ajatella, että he ovat tuoneet rehellisesti oman kantansa ja mielipiteensä esille, koska täydellistä nimeä harvassa kirjoituksessa on ilmoitettu. Olen havainnoinut seuraavassa kaaviossa, miten kirjoittajien henkilöllisyys on aineistossani näyttäytynyt.

Sininen väri kuvastaa anonyymia kirjoittajaa taikka kirjoittajaa, joka on käyttänyt nimimerkkiä. Punainen väri puolestaan kuvaa sellaista kirjoittajaa, josta on pystytty löytämään täydellinen nimi tai edes osittainen esimerkiksi ilmoittamalla etunimen ensimmäinen kirjain ja täydellinen sukunimi. Siniharmaalla värillä kuvataan kirjoittajia, joista on selvinnyt ainoastaan nimikirjaimet.

Muodollisesti pätevä? Poliisikoulutus itsenäisessä Suomessa – nojaa myös tietyiltä osin hyödyntämiini lähteisiin. Pidän kuitenkin tätä teosta luotettavana ja puolueettomana, jonka vuoksi siihen perehtyminen on auttanut minua opinnäytetyön tekemisessä. Kyseinen teos on auttanut minua ymmärtämään naispoliisikysymystä osana laajempaa kokonaisuutta ja osin löytämään vastauksia historiassa ilmenneisiin pulmiin ja toimintatapoihin.

Kaiken kaikkiaan voin todeta, että olen pyrkinyt tutustumaan ja hyödyntämään kaikkia haltuuni saamia lähteitä. Olisin ehkä odottanut löytäväni vielä enemmän käytettäviä lähteitä ja varsinkin sellaisia, joissa naispoliisiasiaan olisi suhtauduttu kriittisemmin.

Voi myös olla mahdollista, että paljon hyviä ja merkittäviä lähteitä on jäänyt käyttämättä. Toki Kansalliskirjastosta olen saanut käyttööni Suomen Poliisilehden numerot vuodesta 1921-1929 väliselle ajalle. Teoreettisen viitekehyksen ja naispoliisikysymyksen taustoittamisen osalta olen kuitenkin suhtautunut kriittisesti hyödyntämään ja esittelemään aineistoon.

Suomen Poliisilehdessä ei ollut löydettävissä sellaista keskustelua, mitä odotin. Erilaisten näkökulmien ja mielipiteiden löytäminen osoittautui toisinaan hankalaksi. Tästä johtuen halusin tuoda hieman lisää näkemyksiä muiden lehtien kirjoitusten kautta, joiden analysointia en tässä vaiheessa näe tarpeelliseksi sillä tasolla, mitä Suomen Poliisilehden kirjoituksia olen analysoinut.

7. JOHTOPÄÄTÖKSET

7.1 Tutkimustulokset

Palkka.

Tasavertainen palkka nais- ja miespoliisien välillä on ollut keskustelun aiheena ja omalta osaltaan myös eri nimityksellä toimineiden naispoliisien palkka on herättänyt keskustelua. Analysoimassani aineistossa ei ollut havaittavissa, että naispoliisien palkkauksen ollessa heikompi sitä ajatusta olisi tuettu. Näin ollen on pääteltävissä, että tasavertainen palkka ei ole ollut kynnyskysymys, vaan kehittynyt keskustelun aiheeksi siinä vaiheessa, kun naispoliisien määrä poliisikunnassa on kasvanut.

Opinnäytetyössäni esitetyssä yksittäisessä kirjoituksessa palkkauksesta -kuvassa on esitetty silloisen palkkauksen tilannetta. Kuvassa ylimpänä virkana on poliisimestari. Kuvan alimmassa virassa on esitetty naishoitajatar. En tiedä, onko se esitetty tarkoituksella viimeisenä ”arvonsa” vuoksi ja liittyykö siihen palkan suuruus. En ole työssäni eritellyt palkkojen suuruuksia, mutta käydystä keskustelusta on pääteltävissä, että naisten palkka on ollut miesten palkkaa heikompi.

Poliisin tehtävät ja ominaisuudet.

Tärkeänä seikkana keskustelua on herättänyt poliisin tehtävät ja aiheeni tiimoilta erityisesti se, millaiset tehtävät sopivat naispoliisille. Naispoliisi nähtiin aivan aluksi ”siveyskaitsijana” ja hoitajattarena, jonka työnkuvaan kuului naisten ja lasten asioiden hoitaminen sekä aluksi tietynlainen siveystyö. Myöhemmin naispoliisit ovat saaneet hoitaakseen myös muunlaisia poliisitehtäviä, mutta eivät kuitenkaan samoja, mitä miespuoliset poliisit ovat hoitaneet. Näin ollen on ajateltu, että tietynlaiset tehtävät soveltuvat paremmin naispuolisille poliiseille. Tällaisia tehtäviä onkin löytynyt, mutta naisen käyttäminen ”kadulla” tai ”karkeassa poliisityössä” ei ole saanut samanlaista vastaanottoa. Voisin kuvitella, ettei naisia ole siihen aikaan nähty niin sanotussa ”kenttätyössä”, koska esimerkiksi fyysiset ominaisuudet ovat yleisesti ottaen miespuolisia henkilöitä heikompia. Uskon, että taustalla saattaa olla myös ulkoisten piirteiden vaikutus asiakkaisiin. Karski ja isokokoinen mies omaa luultavammin vahvemman auktoriteetin asiakkaan silmissä, kuin esimerkiksi ”herttainen poliisimestari” Helen Baker.

Varsinaisia ajankohtaan liittyviä poliisin ominaisuuksia en ole esitellyt työssäni, enkä olen nähnyt sitä tarpeelliseksi aiheeni huomioiden. Keskustelua on kuitenkin herättänyt yleisellä tasolla tietyt vaatimukset poliisilta sekä erityisesti tässä aiheessa se, mitä naispoliisilta on vaadittu ja odotettu. Yleisellä tasolla esille on noussut poliisilta odotettu Suomen kansalaisuus, nuhteettomuus, tuntemus maan oloista, paikallisen kielen taitaminen. Naispoliisilta taas on odotettu karttuneempaa ikää ja kokemusta, eikä nuoria naisia ole nähty sopiviksi poliisin palvelukseen, ellei heillä ole tyttökoulun tai yliopiston sivistystä tai muutoin vaadittavia ominaisuuksia. Ominaisuuksiin on kirjoitusten kautta muodostuneet lisäksi tarvittavat ruumiin ja sielun voimat sekä tietynlainen yleistietämys asioista.

Naispoliisin ominaisuudet ovat siinä mielessä olleet ehkä korostetussa roolissa, sillä osalla heistä ei ollut poliisin ammattiin koulutusta eivätkä he ole olleet silloisen puolustusvoimien palveluksessa. Näin ollen on mahdollisesti haluttu korostaa heidän sivistystasoaan ja muita ominaisuuksia, joilla he voisivat näitä puutteita korvata. Toisaalta naispoliisin rooli on pitkälti ollut myös ”kasvattajan” rooli ja hänen tehtäviinsä on kuulunut erityisesti lapsiin ja naisiin kohdistuneet poliisitehtävät. Tästäkin syystä on naispoliisilta luultavasti odotettu tietynlaista äidillistä, sivistynyttä, siistiä ja nuhteetonta olemusta, jotta hän voisi esimerkiksi hoitaa työtehtävänsä edellä mainittujen henkilöiden parissa. Voitaisiin siis ajatella, että naispoliisin on toivottu olevan tietynlainen roolimalli heille, jotka ovat poliisin kanssa tekemisiin joutuneet syystä tai toisesta.

Suhtautuminen.

Naispoliiseihin on suhtauduttu hyvin vaihtelevasti. Toisaalta suhtautumiseen on vaikuttaneet naispoliisin käytettävyyks poliisivoimissa, sopivien tehtävien löytäminen ja toisaalta sopivien henkilöiden löytäminen. Naispoliisien koulutuksesta eniten informaatiota on aineistossa tuonut Tilma Hainari, jonka voidaan asiantuntevasti asia esittää.

Suhtautuminen on ollut pääsääntöisesti kirjoitusten perusteella neutraalia tai positiivista. ”Räikeimpiä” ilmaisuja kuvasin taulukossa 2, joista on selkeästi erotettavissa millä kannalla ollaan. Toisaalta ongelmaksi osoittautui se, ettei niissä juurikaan ilmennyt, miten tämä negatiivinen suhtautuminen on näyttäytynyt. Yleisesti on todettu, että naispoliisit saattavat herättää vastustusta ja asiasta kiistellään. Epäselväksi minulle jäi, missä tätä vastustamista ja kiistelyä tapahtuu. Suoranaista vastustamista en havainnut analysoimassani aineistossa, enkä erityisesti muissakaan lehdissä. Työni objektiivisuuden ja luotettavuuden kannalta olisin toivonut löytäväni selkeitä vastustusargumentteja tai kiivaampaa keskustelua aiheesta.

Positiivisten näkemysten osalta tilanne on toinen. Suoranaista yleistä ja ylitsepursuavaa kannatustakaan ei juuri löytynyt, vaan keskustelu on ollut pääsääntöisesti rakentavaa ja ratkaisuja etsivää. Naisille on pyritty löytämään sopivia poliisitehtäviä, vaikka ne eivät olekaan olleet täysin samoja, mitä miespuolisten poliisien tehtävät. Toisaalta en näe sitä ongelmana, vaan pikemminkin mahdollisuutena. Varsinkin nykyisin poliisitehtävien kenttä on laaja ja osaamista tarvitaan useille eri osa-alueille. Lähtökohtaisesti sillä ei pidä olla vaikutusta, onko kyseessä mies vai nainen, ellei se tehtävän hoitamiseen erityisestä syystä liity. Asiaa voisikin ajatella siltä kannalta, että erilaisiin tehtäviin sopivat erilaiset henkilöt. Onkin tärkeää osata löytää ja kohdentaa asiantunteva ja motivoitunut joukko sellaisiin työtehtäviin, joissa he parhaiten palvelevat riippumatta sukupuolesta.

Keskustelun vertaaminen nykyaikaan.

Voihan toki olla, että nyky maailman mukainen keskustelu on aiheuttanut minulle tietynlaisen sokeuden vanhemman keskustelun tulkitsemiselle. Nykyään keskustelua käydään huomattavasti laajemmilla ja monipuolisemmilla alustoilla. Omia mielipiteitään voi tuoda julki esimerkiksi verkossa ja tähän mahdollisuudet ovat lähes rajattomat. Toisin sanoen keskustelun ominaisuudet ja piirteet ovat varmasti muuttuneet vuosikymmenien saatossa, eikä nykyajan keskustelun piirteet olisivat olleet rajaamani ajankohtana hyväksyttäviä.

En huomannut selkeää eroa myöskään siinä, vaikuttaako kirjoittajan henkilöllisyys kirjoituksen tyyliin tai sanomaan. Tietysti Tilma Hainarin kirjoitusten taustalla on asiaan nähden huomioitava henkilöllisyyttä ja se onkin mahdollista. Kirjoittajat, joiden voidaan ajatella olevan poliiseja, kirjoittivat mielestäni asiallisempaa tekstiä, kuin nimimerkillä kirjoittaneet. Suurta eroa ei kuitenkaan ole havaittavissa. Ei tullut myöskään ilmi, että nimettömäksi jääneet kirjoittajat olisivat suhtautuneet asiaan kärkkäämmin taikka jyrkästi kumpaankaan suuntaan.

Toisaalta aiheeni aineisto on rajattu Suomen Poliisilehdessä käytyyn keskusteluun, lukuun ottamatta muutamaa muun lehden kirjoitusta. Voihan siis olla, että muista lehdistä olisi laajemmalla otannalla löytynyt kiivaampaa keskustelua ja vasta-argumentointia aiheeseen liittyen. Ei tule myöskään unohtaa muita tiedonvälityksen kanavia, joissa aiheesta on saatettu käydä keskustelua.

7.2 Tutkimustulosten luotettavuus

Arvioidessa tutkimuksen luotettavuutta, on keskeisinä käsitteinä käytetty reliabiliteettia ja validiteettia. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2020). Käsitteet reliabiliteetin ja validiteetin -käsitteiden sopivuudesta laadullisen tutkimuksen arvioinnissa vaihtelevat. Jotkut tutkijat soveltavat perinteisiä käsitteitä myös laadulliseen tutkimukseen, jotkut ovat kehittäneet termeille paremmin laadulliseen tutkimukseen sopivia sisältöjä ja jotkut taas ovat hylänneet vanhat käsitteet ja luoneet aivan uusia termejä arvioinnin apuvälineiksi (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka, 2020, viitattu: Eskola & Suoranta 2000, 211).

Aineistolähtöisessä tutkimuksessa ei sen sijaan ole määritelty tiettyjä pakollisia kriteereitä, vaan luotettavuuden arviointi käsittää koko tutkimusprosessin arvioinnin. Luotettavuuden näkökulmasta tulee erityisesti huomioida aineiston kerääminen, sen analysointi sekä tutkimuksen raportointi. Tutkijalla on omanlainen, persoonallinen näkemys asiasta, eikä se ole yleistettävä. Näin ollen validiteetti ja reliabiliteetti eivät sovellu kuvaamaan prosessin luotettavuutta. Useimmin laadullisen tutkimuksen arvioinnissa onkin käytetty sen uskottavuutta, todeksi vahvistettavuutta, merkityksellisyyttä, toistuvuutta, kyllästeisyyttä ja siirrettävyyttä. (Kajaanin Ammattikorkeakoulu, luettu 2.12.2020.)

Uskottavuudella kuvataan sitä, miten totuus on muodostunut tutkijan ja tutkittavan välille (Kajaanin Ammattikorkeakoulu, luettu 2.12.2020). Olen aineistonkeruun vaiheessa pyrkinyt

selaamaan läpi Suomen Poliisilehtiä aluksi siten, etten ole käyttänyt minkäänlaisia hakusanoja tai muita keinoja poimia aineistosta vain omaa aiheitani koskettavia kirjoituksia. Tällöin minulle on muodostunut suhteellisen hyvä kokonaiskuva yleisesti lehteen kirjoitetuista asioista ja aiheista. Tämän jälkeen olen syvällisemmin lähtenyt pohtimaan tutkimuskysymyksiä ja pyrkinyt löytämään niihin vastauksia hyödyntämällä lähes kaikkea löytämäni aineistoa. Aineiston löytämiseen olen käyttänyt hakusanoja, joilla olen pyrkinyt poimimaan kirjoituksista aiheitani koskevat asiat ja keskustelut.

Todeksi vahvistettavuudella tarkoitetaan tutkimustulosten perustumista aineistoon ja empiriaan (Kajaanin Ammattikorkeakoulu, luettu 2.12.2020). Tutkimustulokseni lähtökohtaisesti perustuvat täysin siihen, mitä olen lehtien kirjoituksista poiminut. Toisaalta sisällönanalyysin piirteiden mukaisesti ei työssäni varmasti ole kaikkea sitä aineistoa, mitä on olemassa ja mikä aiheeseen liittyy. Tämä voi omalta osaltaan kaventaa näkökulmia tai jättää joitain tärkeitä seikkoja kokonaan huomiotta. Ei tule myöskään unohtaa tietynlaista tulkinnanvaraisuutta, mitä kirjoituksissa ilmenee. Toisin sanoen asian voi toinen henkilö tulkita eri tavalla ja poiketa siitä, miten itse olen asiaa tulkinnut. Olen kuitenkin pyrkinyt siihen, että aineisto on ollut mahdollisimman autenttisessa muodossa, enkä ole pyrkinyt sitä täysin omin sanoin muotoilemaan. Toistuvuudesta voin todeta, että aiheesta käyty keskustelu on sen erilaisissa näkökulmissa ja aihealueissa tullut esille eri vuosina. Ei ole kyse siis tietyn vuoden ilmiöstä, yksittäisen henkilön vaikutuksesta eikä yksittäisen kirjoituksen esiintymisestä.

Kyllästeisyydellä arvioidaan luotettavuutta siitä näkökulmasta, onko tutkija saanut ilmiöstä kaiken olennaisen esille (Kajaanin Ammattikorkeakoulu, luettu 2.12.2020). Minun on vaikea itse objektiivisesti tätä arvioida, koska löytämäni aineiston perusteella voin hyvillä mielin todeta tuoneeni esille kaiken oleellisen aiheeseen liittyen. Mutta kuten todettiin, voi olla sellaisia seikkoja, joita en ole löytänyt tai osannut tuoda esille. Voi myöskin olla, että toisen henkilön mielestä joku seikka on merkittävä ja oleellinen, mutta minun mielestäni ei niinkään.

Muita oleellisia seikkoja tutkimuksen luotettavuuden arviointiin tässä työssä ovat kirjoittajien luotettavuus. Toisaalta tarkoitukseni ei ole ollutkaan löytää yhtä, selkeää ja faktoihin perustuvaa näkemystä, vaan kuvata käytyä keskustelua. Siitä huolimatta kirjoitukset ovat omalta osaltaan ohjanneet aiheen tutkimista ja johtopäätökset perustuvat niiden pohjalta. Enhän voi tietää, ovatko kirjoitukset olleet totuudenmukaisia ja paikkaansa pitäviä. En pidä mahdottomana sitä ajatusta, että todellinen keskustelu on ollut erilaista, mitä

olen saanut selville. Kirjoituksissa saattaa olla asiavirheitä, niitä on ollut toisinaan hankala tulkita ja osa niistä voi olla vaikka täyttä valhetta. Tämä voi omalta osaltaan vaikuttaa keskustelun arviointiin varsinkin luotettavuuden näkökulmasta.

8. POHDINTA

8.1 Opinnäytetyön prosessi

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli esitellä naispoliisikysymyksestä käytyä keskustelua Suomen Poliisilehdessä 1900-luvun alusta 1930-luvulle asti. Pää tarkoitukseni oli yleisellä tasolla tuoda ilmi yleistä suhtautumista naispoliisikysymykseen sekä nostaa esille erilaisia näkökulmia asiaan liittyen.

Olen itse opinnäytetyötä tehdessäni saanut mielestäni kattavan kuvan, millaista keskustelua naispoliisikysymyksestä on edellä mainittuna ajankohtana käyty. Tarkoitukseni ei ollut käsitellä muita lehtiä eikä kirjoituksia, kuin Suomen Poliisilehteä. Suomen Poliisilehden pääosin neutraali keskustelu sai minut kuitenkin miettimään, onko asiaan oikeasti suhtauduttu niin kevyesti, kuin olen ymmärtänyt. Halusin opinnäytetyössäni esitellä myös muutamia muita, muissa lehdissä kirjoitettuja tekstejä naispoliiseista ja naispoliisikysymyksestä vertailun vuoksi. Huomasinkin teksteissä olevan pieniä eroja lähinnä asian lähestymisessä ja ehkä osittain vapaammassa muodossa.

Vaikka itse olen saanut asiaan liittyvästä keskustelusta suhteellisen hyvän kuvan, voi olla, ettei se aukene samalla tavalla lukijalle. Näin tarpeelliseksi esitellä naispoliisikysymystä ja siihen liittyvää taustaa, jotta keskustelun ymmärtäminen olisi helpompaa. Taustatietoa olisin voinut kirjoittaa enemmänkin, mutta olen pyrkinyt esittelemään hyvin yleisellä tasolla ja tiivistetysti naispoliisien saattamista osaksi poliisiorganisaatiota. Olisin kuitenkin toivonut, että olisin saanut mahdollisesti selkeämmän kuvan lukijalle ja saanut kasattua työtäni siten, että se ei ole vaikeaselkoista eikä raskasta lukea.

Opinnäytetyöni prosessi on edennyt suunnilleen siten, kun on ollut tarkoitus. Olen joutunut prosessin aikana rajaamaan alkuperäistä aiheitani suhteellisen paljon ja siitä huolimatta tuntuu, että aineistoa on vaikea saada yhtenäiseksi työksi. Olen pyrkinyt tuomaan aineistoa esille puolueettomasti ja esittelemään mahdollisimman useita näkökulmia naispoliisikysymykseen liittyen. Kuten aiemmin sanoin, olisin toivonut löytäväni enemmän asiaan kriittisesti suhtautuvia kirjoituksia, jotka olisivat tuoneet enemmän perspektiiviä

opinnäytetyöhöni. Toisaalta sisällönanalyysissä ongelmana on, ettei metodeilla tavoiteta objektiivista totuutta ja on hyväksyttävä, että tulokset ovat viitteellisiä ja kuvaavat kenties vain osaa ilmiöstä (Jyväskylän Yliopisto, laadullisesta sisällönanalyysistä, luettu 19.11.2020, viitattu: Alasuutari, 2011).

8.2 Eettisyys

Opinnäytetyöltä vaaditaan eettisyyttä, joka tulee huomioida opinnäytetyöprosessin aikana kokonaisuudessaan kaikissa sen vaiheissa. Opinnäytetyöltä edellytetään rehellisyyttä ja läpinäkyvyyttä ja prosessin aikana sillä tarkoitetaan esimerkiksi tehtyjä valintoja perusteluineen ja kohteiden kunnioittamista. (Kajaanin Ammattikorkeakoulu, eettisyys luettu: 2.12.2020.) Tutkimuksen aihe ja tutkimusmenetelmät jo omalta osaltaan ohjaavat siihen, millaisiin eettisiin kysymyksiin on kiinnitettävä huomiota (Jyväskylän yliopisto, 2009). Esimerkiksi Jyväskylän yliopiston (2009) tutkimuseettinen toimikunta on laatinut perusteet hyvälle tieteelliselle käytännölle. Näihin käytäntöihin lukeutuu muun muassa toimintatapojen rehellisyys, yleinen huolellisuus ja tarkkuus. Tiedonhankinta-, tutkimus- ja arviointimenetelmien tulee olla eettisesti kestäviä ja avoimia. (Jyväskylän yliopisto, 2009)

Eettisyydessä tuleekin huomioitavaksi opinnäytetyöprosessin osalta muun muassa aineiston kokoaminen ja käsittely, tulosten käyttö ja niiden tulkinta (Kajaanin Ammattikorkeakoulu, eettisyys, luettu 2.12.2020). Olen omassa opinnäytetyössäni pyrkinyt kokoamaan aineiston siten, että se on mahdollisimman autenttista ja monipuolista. Tietoisesti en ole jättänyt mitään tiettyä kirjoitusta tai aihealuetta huomioimatta, mikä aiheeseeni ja tutkimuskysymyksiini oleellisesti liittyy. Tulosten analysoinnissa olen käyttänyt luokitteluun alkuperäisiä ilmauksia, jotka ovat tosin yksittäisiä. Tällöin niiden ympärillä oleva laajempi kokonaisuus jäi havainnoimatta, mikä saattaa tehdä niistä sävyllään jyrkempiä, kuin todellisuudessa on tarkoitettu. Luokittelun vuoksi tämä on kuitenkin ollut välttämätöntä.

Eettisyyteen liittyy myös raportointi, lähteiden käyttö, lähdeviitteet ja lähdekritiikki (Kajaanin Ammattikorkeakoulu, eettisyys luettu 2.12.2020). Olen pyrkinyt huolelliseen ja tarkkaan lähteiden käyttöön siten, että ne on asianmukaisesti kirjattu. Suomen Poliisilehden kohdalla ongelmaksi nousi sivuston ja lehden eroavat sivunumerot, mutta lähdeluettelossa olen pyrkinyt tuomaan molemmat esille. Tämän varmistamiseksi olen laittanut linkin sivustolle, jossa aineisto on, ja mistä sivunumerot voi vielä erikseen tarkastamaa. Lähdeviitteitä olen tehnyt hyvin erilaisista lähteistä, joka on varsinkin aluksi osoittautunut

yllättävän hankalaksi. Tarkoitukseni kuitenkin on ollut ohjeiden mukaiset lähdeviitteet ja niidenkin osalta olen pyrkinyt huolellisuuteen. Työssäni on hyvin paljon viitteitä ja lainauksia muista lähteistä, jonka vuoksi olen erityisesti pyrkinyt tarkkaavaisuuteen niiden merkinnöissä.

Olen myös muissa osiossa pohtinut esimerkiksi kirjoittajien tarkoitusta ja taustaa, joka omalta osaltaan liittyy myös eettisyyteen. Tarkoitukseni on ollut mahdollisimman objektiivisesti esittää käytyä keskustelua ja analysoida sitä sekä varsinaisen teoriaosuuden, aineiston kuin omien tulkintojani kautta. Huomiota olen erityisesti kiinnittänyt siihen, että eri lähteistä tulleet tulkinnat ovat erotettavissa omista mielipiteistäni ja johtopäätöksistäni. Opinnäytetyötä tehdessäni minulla oli aiheesta ja tietynlainen ennakkokäsitys, joka kuitenkin muuttui aineistoon tutustumisen myötä. Toisin sanoen nämä kaikki ovat osaltaan vaikuttaneet siihen, kuinka asia on minulle auennut ja kuinka siihen olen mahdollisesti suhtautunut.

8.3 Jatkotutkimukset

Sisällönanalyysi ei varmastikaan ole Poliisiammattikorkeakoulun opinnäytetöiden yleisin valinta. Omassa opinnäytetyössäni sisällönanalyysi auttoi minua kuitenkin ymmärtämään nykyistä tilannetta poliisiorganisaatiossa, auttoi minua hahmottamaan poliisin historiaa sekä avasi silmiä ihan uudellaisille näkökulmille. Opinnäytetyön tekeminen oli lisäksi hauskaa, koska vanhoja lehtiä lukiessani en aina voinut välttyä siltä, miten jotkut ilmaisut ja sanavalinnat huvittivat.

Jos jatkotutkimuksen pohjana on samanlainen aihepiiri, kuin tässä opinnäytetyössä, voisi hyvä jatkotutkimus olla esimerkiksi naispoliiseista käyty keskustelu nykypäivänä, taikka nykyisen keskustelun vertaaminen historiaan. Samaa aihetta voi lähestyä myös esimerkiksi toisen aikakausi- tai sanomalehden kautta.

Suomen Poliisilehteä lukiessani minulle heräsi mieleen hyvin paljon sellaisia aiheita, joista jatkotutkimusta voisi tehdä, vaikka ne eivät suoranaisesti omaan aiheeseen liittynetkään. Esimerkiksi silloisten ”rikosprosessuaalisten pakko- ja varokeinojen” vertaaminen nykyiseen lainsäädäntöön sekä asiasta käyty keskustelu Suomen Poliisilehdessä. Muita hyviä aiheita voisi olla esimerkiksi virkapuvusta tai maaseutupoliisista käyty keskustelu.

9. LÄHTEET

- Anttila Pirkko, 2014: Tutkimisen taito ja tiedon hankinta. Metodix. Luettu 30.11.2020. Luettavissa: <https://metodix.fi/2014/05/17/anttila-pirkko-tutkimisen-taito-ja-tiedon-hankinta/#top>
- Aschan Evert, 1928: Naispoliisi jokaisen kaupungin poliisilaitokseen. Suomen Poliisilehti 1928:3, 35. Luettavissa: Suomen poliisilehti, 15.02.1928, nro 3, s. 3 <https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/904468?page=3>
- Arkistojen Portti, 2020: Poliisilaitokset. Muokattu 19.8.2020. Luettu 30.11.2020. Luettavissa: Poliisilaitokset – Portti (narc.fi)
- Berkan A, 1921: Wiipurin poliisilaitoksen siveysoasto. Suomen Poliisilehti. 1921:21, 331-333. Luettavissa: Suomen Poliisilehti, 28.10.1921, nro 21, 7-9. <https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/904356?page=7>
- E. I. W, 1923: Suomen Poliisilehti, palkkauksemme. 1923:3, 38. Luettavissa: <https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/901476?page=2> s. 2
- Encyclopaedia Britannican toimittajat: Scotland Yard. Lisätty online-tietokantaan 20.7.1998. Tarkistanut: Brian Duignan, 7.10.2017. Luettu: 30.11.2020. Luettavissa: Scotland Yard | Definition, History, & Facts | Britannica
- Eskola Kaisa, 2007: Naispoliisien etenemismahdollisuuksiin yhteydessä olevat tekijät. Poliisiammattikorkeakoulun tiedotteita 63/2007. Poliisiammattikorkeakoulu. Luettavissa: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/86775/naispoliisien%20etenemismahdollisuuksiin_tiedotteita63.pdf?sequence=1
- Friberg Maikki (päätoim.) 1910: Naispoliisia haastattelemassa. Naisten Ääni, 1910:20, 230. Helsinki. Luettavissa: <https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/907433?page=6>
- F. v. H, 1917: Naisten yleinen siveellisyyskokous Helsingissä tammik. 10-13 p:nä. Valkonauha-lehti. 1917:4, 26-28. Luettavissa: Valkonauha, 1.4.1917. 1917:4, 2-4. <https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/936852?page=2>
- Forss Marko 2020: Twiitti 9.2.2020, Twitter. Luettavissa: <https://twitter.com/markoforss/status/1226571453249748994>
- Hainari Tilma, 1923: Suomen Poliisilehti, Naiset järjestysvallan palveluksessa. 1923: 9, 125-128. Turku. luettavissa: Suomen poliisilehti, 15.05.1923, nro 9, s. 5 <https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/901483?page=5>
- Hannula Mandi, 1929: Naisten Ääni. Naispoliisiasia Berlinin kongressissa. Nro 13, s. 273. Naisten ääni, 15.07.1929, nro 13, s. 9 <https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/907941?page=9>
- Jyväskylän Yliopisto, 2020: Jyväskylän Yliopisto, Koppa. Laadullisesta sisällönanalysista. Luettu 19.11.2020. Luettavissa: <https://koppa.jyu.fi/kurssit/215677/harjoitusryhma/laadullisten-menetelmien-pienryhma/pienryhma-14-2-18.pdf>

Jyväskylän Yliopisto, 2009: Etiikka. Luettu 2.12.2020. Luettavissa:
<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/tutkimusprosessi/etiikka>

Jämbäck, Eija 2020: Siveellisemmän Suomen puolesta – Tilma Hainari uskonnollisena moraalireformistina ja rotuhygienian edistäjänä 1904-1934. väitöskirja, Helsingin yliopisto. Helsinki 2020. Luettavissa:
<https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/318742/SIVEELLI.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Kajaanin Ammattikorkeakoulu: Luotettavuus. Opinnäytetyöpakki. Luettu 2.12.2020. Luettavissa: <https://www.kamk.fi/fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Luotettavuus>

Kajaanin Ammattikorkeakoulu: Eettisyys. Opinnäytetyöpakki. Luettu 2.12.2020. Luettavissa: <https://www.kamk.fi/fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Eettisyys>

Kallioniemi Alli, 1928: Eduskunnasta. Suomen Nainen 1928:18, 193, 198. Luettavissa: Suomen nainen, 1928:18, 1, 6.
<https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/899649?page=1>

Karpio, Dagmar (1923): Katsaus Suomen Naisten Kansallisliitos Siveellisyyskomitean Toimintaan, 3. Keskuskirjapaino Oy, Helsinki.

Karpio, Dagmar. 1928a: Katsaus naispoliisiasian vaiheisiin Suomessa. Teoksessa: Naispoliisikysymys meillä ja muualla. Toim. Dagmar Karpio, Tilma Hainari ja Eine

Karpio Dagmar 1928b: Naiset järjestysvallan palveluksessa meillä. Teoksessa: Naispoliisikysymys meillä ja muualla. Toim. Dagmar Karpio, Tilma Hainari ja Eine Salonen, 31-33, . Raittiuskansan kirjapaino, Helsinki: Suomen Naisten Kansallisliiton Siveellisyyskomitea.

Kauta Jasmina, 2017: Vaatekriisejä ja tasa-arvokysymyksiä – naisen tie poliisiksi oli pitkä ja kivinen. Yle artikkeli. Julkaistu 9.11.2017, päivitetty 10.11.2017. Luettu 30.11.2020. Luettavissa: Vaatekriisejä ja tasa-arvokysymyksiä – naisen tie poliisiksi oli pitkä ja kivinen | Kieltolaki | Historia | yle.fi

Lumme Allan, 1928b: Herttainen poliisimestari. Katsauksia. Suomen Poliisilehti 1928:2, 27. Luettavissa: Suomen Poliisilehti. 1928:2, 11.
<https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/904466?page=11>

Lumme Allan, 1928b: Naispoliisit eri maissa. Suomen Poliisilehti. 1928:1, 6-7. Luettavissa: Suomen Poliisilehti 1928:1, 10.
<https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/904467?page=10>

Lumme Allan, 1928c: Naispoliisikysymys. Suomen Poliisilehti. 1928:24, 379-380. Luettavissa: Suomen poliisilehti, 31.12.1928, nro 24, s. 9-10
<https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/904486?page=9>

Lumme Allan, 1929: Naispoliisikysymyksen tutkiminen. Suomen Poliisilehti. 1929:13-14, 145. Luettavissa: Suomen poliisilehti, 31.10.1929, nro 13-14, s. 13
<https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/904497?page=13>

Mikkelin Sanomat 1927: Mikkelin Sanomat 16.09.2917. 1927:105, 1. Luettavissa: <https://digi.kansalliskirjasto.fi/sanomalehti/binding/1568612?page=1>

Naisjärjestöjen Keskusliitto: Naisjärjestöjen Keskusliiton historia: Naiset politiikkaan! luettu 17.11.2020. Luettavissa: <https://naisjarjestot.fi/meista/naisjarjestojen-keskusliiton-historia/>

Olsoni Emerik 1923: Tänään kysymme. Iltalehti. 1923:143, 1. Luettavissa: <https://digi.kansalliskirjasto.fi/sanomalehti/binding/1400235?page=1>

Parhi-Riikola Päivi 2005: Prostituutio peilaa aikaansa. Luvussa Lakeja 252 vuotta. Tiede 30.3.2005. Luettavissa: https://www.tiede.fi/artikkeli/jutut/artikkelit/prostituutio_peilaa_aikaansa

Poliisiammattikorkeakoulu, Poliisi (AMK) Valintaperusteet (2020). Tampere.

Poliisimuseo: Hoitajattareksi? Dekkariksi? Naisten poliisikoulutuksen ja naispoliisien 1900-luku. Luettu 2.12.2020. Luettavissa: https://www.poliisimuseo.fi/poliisihistoria/poliisikoulutus/naisten_poliisikoulutuksen_ja_naispoliisien_1900_luku

Poliisi.fi: Tilastotietoa poliisi (AMK) -hakijoista – hakijat ja koulutukseen hyväksytyt vuosittain. Luettu 6.11.2020, luettavissa https://www.polamk.fi/amk/haku_ja_valinta/tilastotietoa_hakijoista

S. Giren, 1921: Naislukijoille. Suomen Poliisilehti. 1921:14, 222. Luettavissa: Suomen Poliisilehti 1921:14, 10: <https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/904348?page=10>

Saaranen-Kauppinen Anita & Puusniekka Anna, 2006: KvaliMOTV, Menetelmäopetuksen tietovaranto. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Verkkojulkaisu. Luettu 22.10.2020. luettavissa: <https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/>.

Sainio, Venla 2008: Kokoomusbiografia, Elämäkerta-artikkelit. Hainari, Tilma Sofia. luettavissa: <https://arkisto.kokoomus.net/kokoomusbiografia/elamakerta-artikkelit/hainari-tilma-sofia/> luettu 15.7.2020 julkaistu: 5.12.2008

Seitamaa-Hakkarainen Piritta: kvalitatiivinen sisällönanalyysi. Metodix. Luettu: 2.12.2020. Luettavissa: <https://metodix.fi/2014/05/19/seitamaa-hakkarainen-kvalitatiivinen-sisallon-analyysi/>

Soinio Kaarlo, 1921a: Taipaleelle lähdössä. Suomen Poliisilehti, 1921:1, 2-3. Suomen Poliisilehden toimitus. Turku. Suomen poliisilehti, 01.01.1921, nro 1, s.6 <https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/904360?page=6>

Soinio K, 1921b: Tietoa virkakunnasta – naispoliisikurssit. Suomen Poliisilehti 1921:12, 192-193. Luettavissa: Suomen Poliisilehti 1921:12, 12-13. <https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/904345?page=13>

Soinio K, 1921: Kuopion Poliisilaitos. Suomen Poliisilehti. 1921:13, 197-198. Luettavissa: Suomen Poliisilehti 1921:23, 1-2. <https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/904346?page=2>

Soinio K, 1921: Savolaisten huasteluva polliissista. Suomen Poliisilehti, 1921:13, 202. Luettavissa: Suomen Poliisilehti. 1921:13, 6.

<https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/904346?term=Savolaisten&term=huasteluva&term=polliissista&page=6>

Soinio K, 1921c: Pakinaa Turun etsiväosastolta. Suomen Poliisilehti 1921:23, 367-370. Luettavissa: Suomen Poliisilehti, 1921:23, 7-10.

<https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/904357?page=7>

Soinio K, 1921: Turun poliisilaitoksen siveysosasto. Suomen Poliisilehti, 1921:23, 370-371. Luettavissa: Suomen Poliisilehti, 1921:23, 10-11.

<https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/904357?page=10>

Soinio K, 1921d: Tampereen poliisilaitoksen siveysosasto. Suomen Poliisilehti. 1921:24, 392-393. Luettavissa: Suomen Poliisilehti 1921:24, 8-9.

<https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/904358?page=8>

Soinio K, 1921e: Naispoliisit. Suomen Poliisilehti. 1921:14, 220-221. Luettavissa: Suomen Poliisilehti 1921:14, s.8-9.

<https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/904348?page=8>

Soinio K, 1923: Naispoliisikurssit Helsingissä. Suomen Poliisilehti. 1923:8, 113. Luettavissa: Suomen poliisilehti 1923:8, 5

<https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/901481?page=5>

Suomi Sanakirja, 2020: Sivistyssanakirja, ponsi. Luettu 19.11.2020. Luettavissa:

<https://www.suomisanakirja.fi/ponsi>

Suomen Valkonauhaliitto, 2020: Historia, Valkonauhaliike Suomessa. Luettu 19.11.2020.

Luettavissa: <https://www.suomenvalkonauhaliitto.fi/j%C3%A4rjest%C3%B6/historia/>

Turkulainen, 1925: Nimikilpailu. Suomen Poliisilehti. 1925:1, 7. Luettavissa: Suomen poliisilehti, 15.01.1925, nro 1, s. 15

<https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/904407?page=15>

Vahvaselkä Vihtori, 1921: Mikkelin poliisilaitos. Suomen Poliisilehti 1921:20, 307-308.

Luettavissa: Suomen Poliisilehti 1921:20, 3-5.

<https://digi.kansalliskirjasto.fi/aikakausi/binding/904354?page=3>

Virtanen Emmi, 2007: Jumalalle, kodille ja yhteiskunnalle: Suomen Valkonauhaliiton naispoliisikysymys 1905-1923. Tampereen yliopisto. Pro gradu -työ.